МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІайн обкома, Нохч-ГІалгІайн АССР Лакхехьарча Советен Министрийн Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 61 (4228). ШИНАРДИ, 24 май, 1966 шу. Мах 2 кап.

ХЬАЛХАЛАТТАЧАРЦА НИЙСЛЕ

Вай республикерча промышленни предприятешн коллективаша юкъе денгара денга шерагІа ярхаш латт пятилетка хьалхарча шера план хаан хьалха кхоачашъяра йола социалистически ях. ЦхьаолагІча Майна сийленна вахъа дахара тІаьхІа хинна социалистически декхарийн паччахьалкхен плани тІекхоачашйир республика промышленностью. ХІанз хьегама вахте эттай ерригача промышленни предприятийн коллективаш СССР-а Лакхехьарча Совета хоржамий денна сийленна вахъа яхара.

ХІанзиле а лакха кхьегама толамаш дахъад цар ц яхье. Валови продукци арахецара бу бетта план 104,7 процент кхоачашъбу республика промышленность. Хьалта дІадахача шера ц юкъа арахийнача промышленни продукцеда нийсйина ю худ 115,4 процент. Дуккхаха предприятийн коллективаша ханал дикка хьалха кхоачашъбу бетта план. Царна юкъе я Новогрозненски мехкадатта чакхдоахача, химически, крекинга, консервни заводийн коллективаш, «Старогрозне ф т а», «Сунжанефта», «Малгобекнефта» мехкадатта промыслови управлени коллективаш, кхыраш.

Кхьегама толамаш кхы а совдоаш кхьелет дуккхача предприятешка ухх май бетта а. КІезигта яц заводашкен фабрикашкен хІанэхьа пха бетта план кхоачашъя ц елла, сменаш, установкаш.

Иштта лакха кхьегама толамаш дахъа вІаштІехьдоал цу коллективаш пайда на эшаш йиса резерваш гуча а йоалаш, царех бизза пайда ийбарах, кхьегама дисциплина лакха доаттархах, шоай беррига болх ница вІаштІехьаккхарах, цахаалаш технологи эргаша тоярах.

Цхьабакъда, белгалдаккхаза дарг-доацаш да хІанз а вай республикерча дуккха промышленни предприятешн хилар чурча кхоачамех бизза пайда ца эцаш. Из хьахьоах укх масалаша: Хьалхарча кварталашк план кхоачаш ца еш вай республике ерриго бархІ промышленни предприяти яр. Хьалта бу бетта план кхоачаш ца еш йисараш хиннийта предприяти а. Кхьегама овсарле лакхьара кварталий план кхоачашъялац 14 предприяти, хІьата бу бетта кхьегама овсарле план кхоачаш ца ярхаш 24 предприяти я. Царех я Гудермески медицински инструменташ ц завод, кондитерски фабрика, МалгІабикера кирпишк завод, машиностроительни-арматурни завод, ацетонови завод, литейномеханически завод, кхыраш. Бу бетта план кхоачаш ца ярах 570 эзар сом паччахьалкхен декхар тІадисадц предприятешта.

ТІехьаюсача предприятешн болх эсала лелаш хилара керттера бахьан да цар кулгалкхоча, партийни профсоюзни организацеша шоай предприятийн балха бе боаттахар хьиласе теркам ца бар, паччахьалкхен плани тІайца социалистически декхарийн кхоачашдара коллективаш оарцагІа ца яхар. Предприятеша ритмично болх бергбола а кхьегама овсарле лакхлургІола а гІулакх вІаштІехьа ца даккхар. Иштта болх белга дІахо а мегаргдоацаш гІулакх да, цуьца лира къовсам лоаттабе беза.

Промышленни предприятеш кулгалхой, партийни профсоюзни организацеш декхар да пятилетка хьалхарча шера план а тІайца декхараш а кхоачашдара коллективаш оарцагІахар. Цхьакха предприяти хилла йиш яц ах шера план кхоачаш ца еш.

Дукха предприятеш я бутт болалуча хана болх эсала а беш, из чакхбала гарга гІертача деношка штурмовщина оарцагІдоахаш. Из санна дола гІулакх балха юкъе ца нийсдалийтара графиках болх бйта беза предприятешта хІара сменагІа, цехагІа. План кхоачашъяра керттердар ритмично болх бар хилар кхета а беш, хІара денна заданеш кхоачашъяра оарцагІа яккха еза предприяте кулгалхой а шоай еррига коллектив.

Московски ленинградски предприятешн коллективаша арахецача продукце дикал лакхъяра дІайолаль инициатива предприятешн балха юкъаммоттар хинна дІаотта еза. Цул ерригга торонаш оарцагІа яха деккарийна я хІава коллектива арахецача продукцена юкъе брак йолаш моттиг ца нийсъйолийта, дуцен дикагІйолча стандарташта юкъе ув яхийтара. Болхлошка, инженерно-технически болхлошка керда накъяш техка еза цу гІулакха.

КПСС XXIII-ча съездо доккхий декхараш оттадъд промышленни предприятешн коллективашта хьалхашка. Партийни организацеш декхар да съезда решенеш болхлошта, инженерно-технически болхлошта шерра дІайовзийтар. Цо хьалхашка оттадъ декхараш кхоачашдар уж оарцагІбахар.

Профсоюзни организацеша вІаштІехьдаккха деза сменашта, бригадашта, цехашта юкъе социалистически къовсам. Хьаккха цех, бригада, смена, болхло хила йиш яц къовсама юкъе воацаш. ЧоагІа теркам тІабахкийта беза хьиннахьа социалистически яха ерриг дахъ цуьа къовсамо хийна юкъаяха, дикагІа йола опыт йоаржадра.

ЧІоагІа хьинар айденна кхьегама а ухх деношка Нохч-ГІалгІайчен промышленни предприятейн коллективаш, цар шоай ниц кхоберган ах шера план кхоачашъяра СССР Лакхехьарча Совета хоржамий денна сийленна накъа яхара.

КУЙБЫШЕВСКИ ОБЛАСТЬ. Керда пятилеткех даьккха дикка дуккагІа доаккхагІа мехкадьттен гази. Из дуккагІа доаккхагІа мехкадатта бурдаш моттигаш хьа а еллаш, уж балха юкъехьахьара чотах даьккха а ца Іеш, къьнача майдашкара доаккхача мехкадаттана интенсификация ярца. «Первомайнефть» яха промыслови управлени — Куйбышевски областе эггара йоккхагІа аларххІачарех я. Цун промыслашка аланца йоагача газах бизза пайда эцара хьалхьи герметизаце система, мехкадьттастабилизационни газобензинови заводаш. Хьа мел йоаккха газ чакх а йоаккхаш дІакхухьийт мехкадьттахимически промышленноста предприятешка.

Сурта тІа: коача газ чулоаттаю емкосташ.

А. Брянова сурт. ТАСС фотохроника.

РЕСПУБЛИКА КХАШКА

ДІАДАХА КХОАЧАМБОАЦАРАШ

Ханнахьа дІадоладьд Гудермесски района «Дружба» яхача совхоза шолагІча отделене кхьхегамхоша Іанна доакъар кийчдара балхаш. Лакха листа хьатІалахьа латт бІасти дІайина бйцаш. Цхьабакъда, хІана а де доаттагІача тайпара балхаш дац укказа мангал хьакхара. МТЗ-50 хача трактора тІехьа кхоъ хила езача духхьал цхьа сеноксилкаа мара яц.

— Кхьнниеха хьакха доладенна дар тхо, — йоах механизатораш,— цхьабакъда, массехк дийнахьа болх бачуч тІехьа ца! ехар, тІакха еха вож а тІехьара дІалькхкар. Ремонт е бригаде дІайийхь ацт уж. Хьажа механизаторшаш. Цу гІулакхо хьаьхоах ремонт яр уж юха ярга хьежаш ба механизаторшаш. Цу гІулакхо хьаьхоах ремонт яр уж юха яргга шоай ханнахьа йолча ца хилар.

Доакъара дархьа бацаш дІайийна лаьтташ йолла шардалацк. Цудукха механизаторшаш гІальмате хала да болх бе. Кест-каста ухьца ээаш хул буц тедаш йола аппарат. Уж санна долча кхьалча боккхача ремонт ерг да ехача оатхьла сиха ремонт ерг йолаш, эшаш мел йола запчасташ гІальмашьа дІатоха тІехнически помощ гІалашхьа хилара бахьана да уш гІулакх. ЦхьабакъдІа, хетаргахьа цун укказа йоаккха ходиш.

Эсембаев ІнмІрана кулгалдеча тракторе полеводчески бригада 55 гектар йола участок диззача яз дийнахьа хьакхар. Нагахь санна еррига сенокосилкаша ца йохаш болх бабаларе кхьа дийнахьа кхьека ярбар ла.

КхьалгІа хьекхача участкашкара йола вІашкетахеацаш. Из а тІехьадоах укхаза, хІана ахьа трактора тІехьадІайа йоахьынгаш хаст-каста дох.

Иштта лерттІа вІаштІехьдаккхалац мангал хьоххача механизаторшаш кхьегама хилла учет лелаегІа. Шоаш мел болх баьб а бе безача нормах а хьа раж.

Доакъар кийчдера хІанз дІадоладенна боахаме. Делаш дола мангал хьокхача дуккха бараже, ДАт да деза дІаевеч тІехьагІа.

Хьалхарча деноше а мангал хьокха хьахьа нийслуш дола кхоачамбоацараш сиха дІадаха деза.

О. НОДЗОЕВ.

БОЛХ ТЕССА ЛЕЛАБУ

ХІанз кхашкара кхьегамхой керттера декхар дІайийнача культурашта гІулакх делга да. Хьахьа лаьтта боахамашта, лерттІа гІулакх ду. Гудермесски района № 1 йолча шурий совхозе цу гІулакха болх йоаккхо яц. ХІара денна кхашкарча тІалашкаш лоаттабе безаш боахамаш лоаттабац бокъ.

Агротехнически хьалашка дика тоадакха лаьтта 40 гектар шекара свекла дІайийнай укхаза. Йоачаш а хинна дукха овсар даьнна укхаза. Цхьабакъда, у бацшарча моастагІе йицаш ка, хІинца а болх ц боаржабаьбац боахаш.

ІалалмаатекІезигта мах арабул одасара. Цул совгІа, болх тесса а бу, хІанъа а валабу шоай норма а йоаш хіттиГІа кхьегамхошта, е балха материальни безам тІа а бахийтац укхаза.

Лохача агротехнически боарамагІа уж хьахкашта культивацеш.

Тракториста нн. Борвеиханон Барабашен маккаш дошаш ю культивация, цул совгІа, культиватора лашкаш дархьа ю, дийнахьа масеехказа хьахьа ю хулашца лацаш бахьан боахаш хьахь дийнахьа боахаш бу.

Совхозе гІулакх а лацкаш, цхьабакъда, уж мастерской яда. Цхьанне а йоаккхо ю укхаза болх бе йола техника балха лерттІа хилийтара.

Дукха тІехьа да дуккхаш ур кхоачамбоацараш дІадахьа бакъаза да.

Н. ОСМАНОВ.

ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ — ДУККХАГІА!

Паччахьалкхенга дулх, шура, фуаш дохкара хьалхарча ах шера план ханал хьалха кхоачашъярах до-лла хьамаш уц колхозийн совхозийн фермашкара.

Денгара денга дукхагІа ю йоаких, кхьйбашта дукхагІа дулх тІаккхетийт, хІара ферма дукхагІа кхьел бойн рентабельни хилийтар духна низаш тІадоккхйт республика кхьйбай боахамий леладерхаш.

Нерахча пятилетка хьалхарча шера пхи бутт чакхбоалаш лат.

Укх шера 20-ча мая даннеша кхьйбай діянхача хана республика кхьелга кхьйбай леладераш фу дадь.

ДІадахача шера цу ханаца нийсдина дулх дохкийра 29 процент, шура — 21 процент, фуаш 18 процент хакъденнад.

Сунженски кхьйбай леладераша республике эггара хьайха кхоачашъйи паччахьалкхенга дулх фуаш дохкара хьалхарча ах шера план. Из кхоачашъйира я фу Гудермесски, Наьсарен, Урус-Мартана районий боахамаш.

Мая шоллагІча декаде 2767 тонн шура дІачуйиннай приемни пункташ. ДІадахача шера цу хана дІаеннача дукха дукхагІа яле а, цхьабакъда укх шера мая шоллагІа декаде дІачуйиннач хилла 41 тонн мара дукхагІа яц из, хІьата Грозненски, Надтеречни, Гудермесски, Наурски, Урус-Мартана районий боахамашка хьахьаттабеш нІезигагІа я.

Республиканчи итгал нІезигагІа я Грозненски, Надтеречни, Советски, Сунженски районашта дІалу шура.

ЦхьаолагІа июнь хьатІанхоачаш паччахьалкхенга фуаш дохкара хьалхарча ах шера план кхоачашъйе торо я республика колхозийн совхозийн.

Паччахьалкхенга кхьйбай продукташ йохкара хьалхарча ах шера план СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш йу ди хьатІанкхоачаш кхоачашъяра декхара денга шергагІа ярх республика кхьйбай боахамий болхлошта юкъе социалистически ях.

1966 шера 20-гІа май хьатІанкхоачаш паччахьалкхенга кхьйбай продукташ йохкара хьалхарча ах шера план кхоачашъяраш йола

СВОДКА

(Хьалхарча ах шера план процентаца)

	Дулх	Шура	Фуаш	Тха
Ачхой-Мартана	64	77	126	10
Ведана	83	91	102	60
Грозненски	58	76	85	14
Гудермесски	94	88	94	277
МалгІабика	86	81	145	4
Надтеречни	59	74	106	11
Наьсарен	96	83	135	5
Наурски	41	85	124	1
Нажай-Юрта	65	79	124	230
Советски	37	49	100	38
Сунженски	100,1	72	101	6
Урус-Мартана	92	89	98	125
Шаьла	58	86	82	108
Шелковской	34	80	102	4
Ерригача республика	67	79	96	6

ХАРЖАРХОШЦА ВІАШАГІКХЕТАР

* * *

Грозненерча Ленински района еррига предприятешкара, учрежденешкара, дешара заведенешкара бахкича викалаша тІанк аьнна хьалйиэзар республика пионерий Цен зрительни зал. ТІоараш дег-тІаьхь тІаьэд гулбеннарашта шоай депутаталла харжа оттавь Ибрагимов Исмаьлий Хьамзат.

Трибуна тІа ва кандидата доверенни Нохч-ГІалгІайн паччахьалкхен педагогически институтя преподавательо нов. И. С. Осадчий. ЧоагІта ладувІ зале бигІараша Нохч-ГІалгІайн паччахьалкхен педагогически институтя хьехархочун, физико - математически Іилман кандидата биографи ювцаш.

Цул тІехьагІа къамьлаш дир ГАРО завода инженера-конструктора нов. А. Г. Вильковски, мехкадьтта института агІпункта заведующе нов. Вотенкова, Грозненера цхьаолагІча горбольница лора нов Л. А. Шахназарова, Нохч-ГІалгІайн паччахьалкхен педагогически института студенте нов. Гакаева, кхычар. Цар белгалдаьккхар шоай а шоай коллективаш а Х. И. Ибрагимова тІехьа кхьадж тасса раза хилар. Шоай кандидата наказаш делар цар. Шо къамий Совета депутаталла харжа оттавьча харжархошта шийх тешам боларах бархал алар ш. Ибрагимова, хІьата тІадилла гІулакх кхоачашде кийча хилар белгал а даьккхар.

* * *

Шо бІаь совгІа саг вар укх денешка МалгІабикерча Чкалова цІерахча клубе. СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа оттавьча кандидата «Малгобекнефта» НПУ № 1 йолча кІоарга бурув деттача контора бурув деттача мастерашна Хадзиев Ахьмада Микаилада вІашагІкхета гулбенабар уж.

Эггара хьалха дош делар кандидата довереннена, № 1 йолча КГРБ бурув деттача контора мастера нов. И. А. Атаршикова.

Коллективаш шеІымерза, кІоарга уйла йола, вочча гІулакхашца машар боаца саг вола дІахайтад нов. Хадзиева. Тхо тешаш да нов. Хадзиевех мехка парламенте Нохч-ГІалгІайчера сийлен ница кхьархилларах.

Довереннi волча «Кавказ» яхача колхоза председателла нов. И. Д. Шелеста харжархой тІа. хьийкар хоржамаш деча дийнахьа массане а кандидата М. А. Хадзиева тІехьа кхадж тассара.

Цул тІехьагІа кандидатна наказаш телаш къамьлаш дир харжархоша «Малгобекнефта» НПУ партогранизаце секретара нов. Т. А. Тебоева, ВЛКСМ МалгІабикера горкома секретара Л. Горбаковас, горисполкома культура отделе заведующе нов. Зыскуновас, иштта кхычар.

ТІехьара къамьл деш нов. Хадзиевех харжархошта шийх тешам боларах бархал а алар. Хьата тІадилла декхар кхоачашде ший вийза кхоачар дергда, аьнна дош а делар.

* * *

Укх деношка СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа оттавьча нов. М. Г. Гайрбекова вІашагІкхетар бахьха Советски района еррига харжархой кхьегамхой бар районни культура цІагІа. Доверенни волча КПСС Советски райкома секретара А. А. Абдулаева М. Г. Гайрбекова биографех лаьца кхьаьж дагІьул тІехьа районисполкома председателла заместителла нов. Д. Тепсаева, районни больница кертерча лора С. А. Абдулазимова, юкъерча школа директора нов. С-Э. Садулаева, дукхаха кхычар дийцар райони культурни бытовой балхаш а тІера хьахоч. Из хьалтта дез дехара дегалга, уж тоадара шоай депутаталла кандидат ваьча нов. Гайрбекова новкъостал дар дийна цар цар.

Шийна тІехьа кхадж тоссаргбола харжархошта баркал оалаш вІашагІкхетаре къамьл деш нов. Гайрбекова.

А. СОЛСАЕВ.

ВЛКСМ ЦК ПЛЕНУМ

21-ча мае организационни дешаш лувцаш ВЛКСМ ЦК Пленум хилар.

Пленумо ВЛКСМ ЦК Хьалхарча секретаралла хержар С. П. Павлов.

ВЛКСМ ЦК секретаралла хержаб: А. Х. Везиров, В. Т. Дуванин, М. И. Журавлева, А. И. Камшалов, Т. А. Куценко, Б. Н. Пастухов, Ю. В. Торсуев, А. Ю. Чеснавичус.

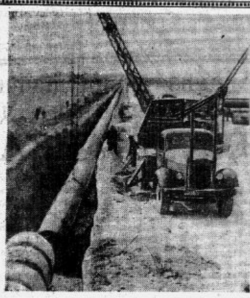
ВЛКСМ ЦК бюро членалла хержаб: Ю. П. Белов, А. Х. Везиров, Ю. Н. Верченко, В. Т. Дуванин, Ю. Н. Ельченко, М. И. Журавлева, А. И. Камшалов, Т. А. Куценко, Ю. Д. Машин, Р. В. Николаев, С. П. Павлов, Б. Д. Панкин, Б. Н. Пастухов, Ю. В. Торсуев, В. П. Трушин, А. Ю. Чеснавичус, Е. Г. Яровой.

ВЛКСМ ЦК бюро члений кандидаталла хержаб: Л. Л. Барткевич, В. Н. Ганичев, У. Джанибеков, Г. Н. Елисеев, Г. Н. Жабицкий, О. В. Зинченко, О. Е. Черкезия.

ВЛКСМ Централни ревизионни комиссе заседани хилар. Цун председателла хержав В. И. Иванов, председателла заместителла хержав В. В. Дурдинец.

ТАДЖИКСКИ ССР. Кумсангирски районерча Ленина цІерахча колхозе боамбе кхашта лархІа дІахо а керда лаьттаж карадерздеш да. Колхозо эзар милион сома пайда баро йолчаш хилийтар низ бола техника эцаран керда оросительни система хьалъяран йоккхий средствааш дІахийта.

Колхоза лаьттанца болх беча отрядагІа 30 машин я: скреперши, бульдозераш, грейдераш. Укх шера карадерзадерга 500 гектар совгІа керда хий деххабе лаьттан.

СУРТА ТІА: юлаш латтача трубопровода монтаж еш ба.

Е. Шулепова сурт. ТАСС фотохроника.

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТАГА

Комсомольций, вай мехкарча берригача кагийча нахьен мехкарийн цІерах дІайахача баркалеи воІо да деча тайпара сийдечен дешашца кхайк Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союза XV-гІа съезд хьамсарча Коммунистически партега, цун Ленински Централни Комитета.

Къовсамен коталонийн сийлахьа никъ хьабенаб вай парте. Цо къона дегаш лоттаду, цІаккха шек а ярІйоацаш коммунизмах тийша ше хилдарца, революционни хьинарца къонахчаша, кхьхьегамча нахьа ираз бахьан долаш лоаттабеча къовсаме денала шийна тІехьайоаккх цо къонал.

Парте доккха политически хьакъал цун организаторски низа, коммунистически общество хьалбаккхара тІа-гІа лакхлур бола цун лоархІаме хьахкехьар КПСС XXIII-ча съездо. Съездан дара дегІакхьахьайн дегІаабаккхараллар пла да решенеша, вай мохк дІаго дегІаабаккхаралла плана решенеша, вай мохк дІахо дегІаабаккхараллар план да нийсаша урооттадаш советски кагирхой, керта вуттуннам чуйосс царна, шоай низаш, хьинар, хьакъал вай Дай-мехка экономически оборонни низ чІоагІбара, советски халкъа хьал-торонах хьахьалдара керта йоккхачо декхарех цхьа кхоачашденна цу эргаша кхоачашдаранна хьакъал бахьанаш.

Оаха массане а цхьатара хьалоаш хургдар гайна хьала гуша чоагІа болх, коммунизм хьалъерзо хьатту болашийна кедал кхьаьадж лаьттара, социалистически система низ чІоагІбар.

Политикана ральза а ба, цар из йиза хьал а лоаш!

ЧоагІа дегаш тохаденна а долаш тІаййцар оаха, XV-ча съезда делегатша, еррига Ленински комсомоло, беррига кагийча нахен мехкарашен, комсомольски съезда цІерах парте Централни Комитето дайта моаршал. Паддакараш дизаддтоа массане а дегаш комсомол, беррига советски кагирхой парте хьалгоаш царех тешам бенен хилара хьахь дешаш балха долаш. Оаха дуб буьхьона, хьамсара парти. Ленински комсомол, советски кагирхой массаза а денна хІаманна а коммунистически цхьана, са а хьоаш кхьегарца сийлахь-доккхача революционни гІулакхаша тешаш хилар дІа а хьохаш, ленински накъаца шоаш гІоргхилларах.

Парте беннача тешамо дуккхаха хІамашта декхарийла ду. Цудухьа хІара юкхьаццарча комсомольски организаце, группен, комсомола хІара комитетан, укхаза, тхоай комсомольски съездо, бахх уйла а ю, болх а бу КПСС XXIII-ча съезда комсомола хьалхашка оттадь декхараш дикагІча кхоачашдар духьа.

Парте хьехь, комсомола балха тІа керттердар кагирхошка коммунистически кхетам бала да яхаш. Тха беррига практически гІулакхаш дІахо а тІадерзадеш хургда кагий нах мехкарийн цІерахь халкъен турпалера традицеш шийга эцар мегаргахьа тІехье хилитар, коммунистически дикагІа йолча оамалех дар шоаш кхедаш: коммунизма идеалашта муІтахха болаш, кхьегагІа советски лаатамерча гІулакх даьккхаш болх къийрацлаш ходдаш, социалистически Дай-мехкачаша бераш хилар.

ЦІаккха а бьврбоацача, сийрдача алаца тха ных сийрдабоах марксистско-ленински хьехамо. Шийна мамоттга хІара къонача сага Іилман коммунизма теори творчески ІомаргІдолча, КПСС ойла тоа истори цунна дІа хургдолча, вай хьахгі Ленина санна вІаштІехьдовхаттейта гІулакх деш гІертаргъя комсомол.

Идейно дог тийша хилар — къовсамхочун тІхамаш, дуненна коммунистически. эргало яр духа лоаттабеча къовсамера бокъ эш. Тамаш а яц, буржуазе идеологаш эггара чІоагІагІа кхерар историческы дегІабахара законаш бовзара керта дуккъа парте Централни Комитето тІа хьахинна, коммунизмах боле цІаккха а боргбоаца советски кагирхой, тешам хилар, цуна цар эггара дукхагІа дорхь лоттара еш хилар. Цхьабакъда, цхьанна а цІаккха а маршзарш сийлахь-доккхача пролетарски гІулакха вай кагирхой, мутІахьа хилар, коммунистически идеалаш тІеарда дукха къовсам лоаттабе аьнна цо яь чІоагІо шекьяккха.

Парти, деррига халкъ тешт кагирхой творчески низех, цара лов цар вахар денна хьдачен вай Дайчена пайда ерлолен гІулакх диза хилар. Кагирхой низаш боахамен культурни гІирсаш лоарх лоархІаме хургдолаш тІадерзадеш, халкъа ираза дукьа гІагІертта кхьегаш царламами гражданский къонахчаш гІонда поаттабе къонахчаш, цхьаъ кхьаьалл хилар шаш йолча комсомоло эгга доккхагІен хьинаре дикъа гІулакх а кердача пятилетка кхоачашдаре кхоачашдар.

Пятилетка хьалхара юкъег я массаннахьа промышленностен юрта боахамей кхьегамхой хьинарера болх кхоачаш мел латтача моттигашка. ХІара къона болхлохча, колхозхочуна, специалиста, Іилманхочуна ше мехка да хетаргола уйла йолаш, шийна тІадилла гІулакх хьалхара болх бехктохам хетаргбола, творчески иницитива йолаш, сакхетамера кхьегама дисциплина йолаш, халкъа средствах пайда эцар ца лар хилитара беррига кхьегамхой цхьа уж комсомольски организацеша цІаккха а кІаьд ца луш.

Комсомола шийх декхар гу вахара ниіса никъ лахаца, професси хьаржа, квалификаци, Іилман техникан тайп-гайпарча доакъошка знанеш лаккхе, саьоІилга кхетамца вІаштІехьдаккха лаам кагирхошта новкъостал дарах. Профсоюзашца, халкъа образованни культурни организаш цхьана партийни организацей кулгалца комсомол тІехье кхоачашденга ц боалюй классаш хьахь хьоарахойн йиза йола тІехье кхьхегам, наьлтта дукха дезаргдолаш, хІара знанеш тІехьалаатта культурах долаш хьалхкеара.

Школа, къона пионерий тІехьахьебара йоахко керттера гІулакх. Ленински комсомоло кІаьд ца луш тІехьарга хкув Іоажала бахачагІа тІехьеенна нравственни дика ба шаш Іомаелга, шийгар цхьа шийна новкъостешках хургахьа хилла цхьан а социалистически морала нормаш толхаяра машар ца хулга. Хьалха дахе ХІанз мел декар ше хулга йолча кагирхой цІераш вайна а кхоачашонца, кхочуш цхьана кхоа йолча, вай а ше тІехьа юкъе ту кагирхойа а болаш тешаш вай кагирхой.

ВЛКСМ Ленински а хиннад шийн интернациональни декхар тешаме. Цо дІахо а чоагІдергда советски кагирхой социалистически содружества мехкий кагирхошца, капиталистически мехкий кхьегамхой кагирхой кхоастам къахьегаш, кхьегамхой кагирхой вежарашта йолча совнаман цхьоагІо йолен кхолбенна хилар ДІ ПайдІаха бувзаман, а цхьан цу хІанзара, ховлда новкъостал а дергда парегІатен къаман лоІаш бахьан дола хьаьнна къовсам лоаттабеча мехкашта кагийча нахан мехкарийн.

Машара гІулакха цІенхашта хьерам тІалат хьаьнна а хІанзара дунена хьалкъашта юкъера хьал. Йоагаш латт Въетнама маьрша городашни юрташ, мехкаш да патриотий дІ1й. Нападени ахь хьахкачан дола газахи, ІаргІе кхеташ дола гаш. ХІанз ІоаргІо деса чІагІ америкайн оккупанта вьетнамски лаьттан тІа.

Советски кагирхой цІерах вьетнама Демократически Республикана духьалара США агресси совцаалга, Къулбехьен Вьетнамера американски интервентий бІунаш сов чехка арадоахилга, шийх ткел шийга къоастайт вьетнамски халкъа бокъо дулга.

Советски кагирхой цІерах ВЛКСМ XV-ча съезда дІаккхайкхаду Советий Мехка, Октябра мехкаш а азараш а дезаш а бола къона добровольцаш, нагахь эшаргахь, вьетнамски вежарашца оагІо а теха халкъа сийлахь-боккхача лоарам, социализмана кагагІдаллашта лоаран лархьа хилар.

Американски империализма агресси, буржуазни пропаганда тІайтача балха гІулакхаш, «дунен халкъашта юкъера кхохкам» — цу долаша хІана шешта вайгара дІаха кхоачаш чоагІе революционни фел йолаш хулга, вай мугІарах хьотадела, вай Даймохк герз бе а делла моастагІчох лорабе массаза а кийча хулга. Ленински комсомоло дІахо а кхебергба ракеташта кхьера фордаш кІай гІолла гелан атомоходаш тІарен хІанзарча самолеташ тІехьера пошташ хьалъюва кийча бола, Космодемьянская Зоя, Матросов Александра, Гастелло, Николай, вай кхоане, вай вона болх долаш шоай вахар дІаденна болча кхьча турпалий легендарни тІехьалхара кагирхой санна бола къона патриоташ.

Дунен тІа дац истори тІехьашхьахьа юкадергаде, коммунизмага дола вай халкъ юкъасоаде мегаргдоацу дола низаш. ХІаьта из низ болаш дІахьалдаьхача, хьалкхадалургдоацаш революционни низаца хьийда доаха халкъаша коммунистически хьоле хьала а хинна, хург а я цар смена, резерв, гІанча — Ленински комсомол, беррига советски кагирхой. КотІалонан бай гаргдолаш а гІараш, дІа а хьожаш, вай хала марксизма-ленинизма байракх кІал а латташ кІаьд ца луш дІахьалхашкахьа ухаргда тхо, тегаш уразтта а хьинар да ходдеш а а кхьегаргда оаха коммунистически общество хьалъера ерригача участкашка.

ДаькІала хийла Ленина хьакхелла Советски Союза Коммунистически партие!

Хоастам хиэба сийлахь-доккхача советски халкъа!

ДаькІала хийла коммунизм!

КОММУНИЗМА БАЙРАКХАЦА — КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА

ВЛКСМ XV-ча СЪЕЗДА РЕЗОЛЮЦИ

Массава раьза а волаш съездо тIаийцача «ВЛКСМ Центральни Комитета отчети КПСС XXIII съезда решенешка хьежжа дола комсомола декхараши» яхача доклада хьакъехьарча Резолюце тIа белгалдоах Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союза XV съезд берригача советски наха Iалаьмате чIоагIа политически хьинар айлецна, къахьегама деналца КПСС XXIII съезда решенеш чакхйоахаш латтача деношка гулъялар.

Комсомольцашен комсомолкашен, кагийча нахен мехкарашен массава раьза а волаш къоабалъю КПСС XXIII съезда решенеш, парте чура а арахьара а политика, КПСС Центральни Комитета геттара чIоагIа баркал оал кхувш йоагIа тIехье кхетамца кхеяра дас санна йоакхо еш хиларах. Советий мехка кагирхоша динза дарг мел доацар дергда кердача пхе шера плана заданеш ка маьхал а ювлаш кхоачашъяра, шоай дерряга низаш, знанеш, хьинар коммунизм хьалъяра сийлахь-доккхача а тIехдаьнна бакъахьарча а гIулакха дIалургда.

ВЛКСМ ЦК отчетни доклада гала а дийгIа, из йийца а йийца, Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союза XV съездо соцам бу:

Къоабалболба парте комсомола хьалхаяцка оттадаь кагирхой коммунистически кхетамца кхебара декхараш кхоачашлара тIаберзабаь бола ВЛКСМ Центральни Комитета болх.

Резолюце разделех цаI хетаьй хIанзарча ханарча эггара лоархIамегIарча ВЛКСМ декхара — КПСС XVIII съезда решенеш кагирхошта мIоаргга дIайовзийтара. халкъа боахам дегIахувлара керда пхе шера план кхоачашъяра, вай мехка коммунистически общество хьалъяра хьинаре къовсам лоаттабе берригача комсомольцийи комсомолкайи, берригача кагийча наьхеи мехкарийи низаш оарцагIдахара.

ВЛКСМ XV съездо белгалдоах кагирхой коммунистически кхетамца кхебара хьакъехьара беррига комсомольски организацей практически болх моллагIча тайпара ялé а буржуазни идеологи гучаювлийтарца машар хургбоаца уйла йоаллаш хила безилга.

Кагирхой советски халкъа, коммунистически парте революционни, къахьегама, тIемий традицешка хьежжа, советски патриотизман пролетарски интернационализман уйланца кхебара дешаш массе а хана комсомола теркама юкъмоттиге хила дезилга белгалдоах Резолюце тIа.

ВЛКСМ декхар — дIахо йодача хана а социалистически мехкий кагирхошцара вошала бувзамаш, къамий а социальни а хьакъехьа мукъабалара, империализманеи колониализманеи духьал къонахчал а долаш къовсам лоаттабеча кагийча нахацареи мехкарашцареи барт чIоагIбелга, прогрессивни кагирхой ерригача отрядий бартцхьоагIон кхотаялари лорадеш леладелга, Дерригдунен демократически кагирхой федерацеи Дунен халкъашта юкъерча студентий союзеи болх хьинаре хьалхоабилга.

Миллионаш болча комсомольций, берригача советски кагирхой цIерах съездо чIоагIа дIайха моаршал хоатт къонахчал долча вьетнамски халкъага а цун сийлахьарча кагирхошка а, бизза хьаллоац цар лоаттабу паргIатон копта мукъален бахьан, шоай даькъе юхавIашагIтохара лоаттабу бокъон къовсам, хьадех Вьетнама Демократически Республикана духьалара США агресси соцаелга, хьем боацаш чехка Американски интервентий бIу къулбехьен Вьетнамера дIабоаккхилга. Вьетнамски халкъа ший кхел ше къоастае бокъо лулга.

Резолюце тIа йоах ВЛКСМ сийлахьа деза декхар — кIаьдлулга йоаццаш советски кагирхой революционни фел лакхъелга, уж социалистически Дай-мохк лорабара кийчбелга хилар. Комсомольски организацеша предприятей, гIишлой, колхозий, совхозий, дешара заведеней, учрежденей кагирхой коллективай Советски Эскареи Флотеи бIун доакъошцареи соединенешцареи доттагIал а гIулакхий бувзамаш а чIоагIде деза: кагирхой эскаре гIулакх дара тIематехнически кийчбара система толашагIа хулийташ тоае еза.

Къонабараш политически кхетамца кхебара а дийша хилийтара а хIанзарча хьалашка Iалаьмате боккхача лоархIаме да литературеи искусствои, духхьалара пропагандаи агитацеи средстваш, хьалхарча аргIанна кагирхой кепайоазув а, радио а, телевидени а, кино а долаш.

Ерригача комсомола ударни декхар — юртара культурно-бытовой гIишло, культурно-кхетама болх дIахо айбелга да. Съездо лоархI цу лоархIамерча даькъе болхлошхеи ахархошхеи болча кагирхой доттагIал кхы а дикагIа хьагучадувла йиш йолаши хьагучалувла дезаши долга.

Комсомольски организацеш, белгалдоах Резолюце тIа, бехктокхаме я физкультурни болам боккъала а дуккхача наьха хулилга, спортивни говзал айелга, спортсменаш патриотизма, коллективизма, къахьегам дукха безара, шоай граждански декхар кхетадеш хилара уйланца кхебелга Iалашдара.

Резолюце лоархIамера раздел хетаьй мохк дIахо экономически дегIахувлара болча комсомола балха.

Коммунизм хьалъяра юкъе кагирхоша дакъа лацар, йоах Резолюце тIа, хила майоаттIара йола болхлой классеи колхозни ахархойи смена камаьхал а ювлаш кхеяра, городерча а юртарча а къонача къахьегамхой Даьхенна хьалхашка шоаш бехктокхаме а декхарийла а хилара уйла вIаштIехьъякккхара лоархIамегIа дола хьал дерхI парте.

ВЛКСМ XV съездо белгалдоакх, комсомольски организацей берригача практически балха юкъмоттиге КПСС XXIII съездо хьалхашка оттадаь халкъа боахама деррига доакъош дегIахувлара лоархIамегIа дола декхараш кхоачашдара юкъе кагийча нахеи мехкарашеи хьинаре творчески дакъа лацар Iалашде дезаш хилар.

ВЛКСМ XV съездо комсомольски организацеш тIахьех СибарегIен, Къилбаседен, Дальни Востока производительни низаш дIахо дегIахувлара юкъе, энергетика, металлурге, химе мехкдаьтта, газа, целлюлозно-каьхата, транспорта лоархIамегIа йола предприятеш хьалъяра юкъе кагирхоша хьинаре дакъа лувцилга Iалашде.

Юрташкарча комсомольски организацей лоархIамегIара декхар да лаьтта леладара культура лакхъе, лаьтта леладара прогрессивни методаш, керда машинаш оборудовани юкъейоалае лаьрхIа гIулакхаш чакхдоахача хьинаре дакъа лацар, общественни хьайбай боахам дегIабоалабари цун продуктивность лакхъяри духьа къовсам лоаттабар, юрта боахама электрификаци яр, ирригационни мелиоративни балхий планаш кхоачашъяр.

ВЛКСМ XV-ча съездо комсомола комитеташкара дIадех промышленностеи юрта боахамеи къонача специалисташта, къонача Iилман интеллигенцена юкъе беш бола идейно-кхетама болх тоабелга.

Школьни комсомола керттерча декхарех цаI, белгалдоакх Резолюце тIа, — хIара дешархо лакха сакхетамера дисциплина йолаши ший дешара хьалхара бехктокхаме хургволаши, знанеш лаьрхIаи творчески караерзае гIертаргволаш хьалкхевар.

ВЛКСМ XV-ча съездо райкомаш, горкомаш, обкомаш, крайкомаш, союзни республикай ЛКСМ ЦК-аш декхарийла ю школьни комсомольски организацешта деш дола кулгал хьалда тоаде, дешархой ханий специфика, психологи, хьашташ, сенца дукхагIа безам ба теркалдеш йола идейно-кхетама балха формаши методаши дегIакхувлеи эргайоахаш тоаеи.

Доккхеи бехктокхамеи да комсомолах тийша парте цунна тIадилла гIулакх В. И. Ленина цIерахча Ерригсоюзни пионерски организаце гIулакхашта кулгалделга. Пионерски балха чулоацам тIагIертта тоабанза, цун формаши методаши эргайоахаш тоаянза яргьяц.

Вузийи техникумийи комсомольски организацей керттера декхар сенах латт аьлча, из латт, студенчество марксизма-ленинизма, парте гIулакха мутIахьа йола, знанеш, нахаца беча организаторски балха навыкаш чIоагIгIеи тIагIерттан нараерзаяра уйланца хьалкхеярах.

Комсомола лоархIамегIара декхар а даь ВЛКСМ XV-ча съездо хьалхашка оттаду хIара юкъхьанцара комсомольски организаци дIахо организационно-политически чIагIъелга. ВЛКСМ члений инициативеи хьинари кхы айдар Iалашделга.

Комсомола хIара комитета балха стиле леррагIа чIоагIъе еза коллективноста, деловитоста, кагирхошта коммунистически кхетам балара декхараш Iилман наькъаца къестадара ленински принципаш.

Ерригача комсомольски организацей вахара закон, — йоах Резолюце тIа, — Ленински комсомола мугIарий цIенала. ВЛКСМ хIара члено комсомольца еза цIи йизза а сийленца а лелаяра, идейно дог тийша хиларца, къахьегамца творчески, сакхетаме гIулакхаш леладеш хиларца цо кагирхошта хьокхам телара йоакхо елга.

ДIахо а денна йоакхо янза яргьяц ВЛКСМ членаш дукхагIа хилийтара, къаьстта а болхлоехи колхозхоехи болча наха юкъера, парте комсомола хьалхашка увттадеш дола декхараш кхоачашлеча болхлойи ахархойи кагирхой лоархIам даим лакхбе беза. Комсомолера дисциплинеи болх вIаштIехьбоаккхилгеи дIахо чIоагIдар. ВЛКСМ члений учета юкъера кхоачамбоацараш дIадахар духьа съезда бакъахьа хет 1967 шера комсомольски документаш хийцача.

Резолюце тIа лоархIамера мотт тиг дIалоац комсомольски кадраци активи хьахаржара, балхаш тIа дIанийсъяра, хьалкхеяра дешо.

Комсомольски организацей сийлахьеи бехктокхамереи гIулакх да КПСС мугIарашта юкъебаха комсомольцаши комсомолкаши кийчбелга, белгалдоакх Резолюце тIа. 23 шерага кхаччалца ха яьнна бола кагирхой ВЛКСМ-е гIолла мара парте дIа ма эцалба аьнна КПСС XXIII-ча съездо баь соцам комсомолах парти тешаш хилар кхы цIаькха а къаьгга хьахьокхаш ба, хIаьта цо, шеко йоаццаш, комсомола лоархIам лакхбергба КПСС резерв из хиларах тарра, новкъостал дергда ВЛКСМ-е гIолла кхетама школа чакхъяьккха болча кагирхой дикагIа дола дакъа парте дIачуэцара.

Съездо, йоах Резолюце тIа. Советски мехка ерригача къонала цIерах дIайха баркал оал коммунисташта — резолюце ветеранашта, тIемеи къахьегамеи турпалашта, инженерашта а Iилмахошта а, заводашкеи кхашкеи къахьегарашта, социализм хьалъеш моастагIашца лаьттача тIемашка из лораеш хинараштa, тахан а тIехьа оагIув оагIоца а болаш кагирхошца, революционни денала бокхха низ, цIаккха бовргбоаца коммунизм котъяргхиларах бола тешам царна дIа а луш, къахьегаш мел бараштa.

Парте беннача тешамо денал айду. Даьхен духьа, советски халкъа ираза духьа керда къахьегама толамаш дахара тIахьех къонабараш.

ВЛКСМ XV-ча съездо беррига комсомольцаши комсомолкаши, беррига советски кагирхой тIахьех дерригача халкъо Октябра 50 шу дизарен Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахьа денз 100 шу дизарен сийна лаьцача социалистически яхьа юкъебахара, партеи пачхаьхалкхени вахаре сийлахь-доккхий дола уж деноош коммунистически общество хьалъеча фронташка кердача толамашца белгалдахара.

Съездо дIакхайкаду вай мехка экономика дIахо айяра даькъе дерригача халкъа юкъарча гIулакха юкъе шийгара доагIаш дола дакъа лацара, коталонаш йоаха сийлахь-воккхача Ленина байракх — коммунизма байракх сийленца кердача лакхаленашка яхьа кийча бола къона къовсамхой идейно чIоагIбара данза дарг мел доацар Ленински комсомоло КПСС хьакъалерча кулгалца дергхиларах ше чIоагIа дог тийша хилар.

ВЬЕТНАМЕРЧА США АГРЕССЕЦА ДУВЗАДЕННА ДЕРРИГАЧА МЕХКИЙ ПРОГРЕССИВНИ КАГИРХОШКА ДАЬ

ВЛКСМ XV-ча СЪЕЗДА КХАЙКАРАЛ

Тхо, ВЛКСМ съезда делегаташ, 23 миллион сагах латтача Ленински комсомола цIерах, берригача советски кагирхой цIерах шуга кхайк, дерригача мехкий кагий нахи мехкарийи! Тхо кхайк дунен тIа мел йолча прогрессивни кагирхой организацешка!

Вьетнаме доалла хIама бе-башха ца хеташ хила йиш яц тахан цхьаккха аIамига саг, моллагIча мехка из вахе а, моллагIа из вале а — болхло, ахархо, студент.

ХIанз а бокъо йоацаш мамогга къулбехьен вьетнамски халкъа чурча гIулакхашта юкъегIертара политика, зуламерча тIема «эскалаце» политика лелаеш я США правительство. Керд-керда эзараш салтий ухийт Къулбехьен Вьетнаме, шеръеш латт Вьетнама Демократически Республикана духьалара империалистически агресси, оаккарий хьисапе тIа-тIа чIоагIагIа чуетт бомбаш вьетнамски городашкеи юрташкеи. Американски империалисташа, дунен халкъашта юкъе лела еррига бокъонаш чIоагIа телха а еш, юкъеяьхай даькъаза воаккхаш йола къиза средстваш — напалм, газаш, химически вещесттваш. Царех цIий хьаьрча ба боабаь итташ эзараш бокххий нах, истий, бераш дохадаьд чуIа цIенош, школаш, больницаш. США вьетнамски халкъа чурча гIулакхашта юкъегIертара мичча бесса баьнна а бехказа бовла американски империалисташ гIертарах, царна цIаккха а могаргдац лаьттан тIа бахача цIена дог-уйла долаш мел болча наха бIаргагучча шоаш тIадеца эхь шоашта тIера дIадаккха.

ЧIоагIа дог тохаденна а йолаш зув Советий Мехка къонача тIехьено вьетнамски халкъа турпалера къовсам. Оаха доккхал деш тхо гIаддугаши да дерригача халкъаца цхьана агрессорех даьхе лораеш болча, къовсам лоаттабеча Вьетнама кагийча нахаи мехкараштеи карагIдувла дика гIулакхаш. Ца дехача денала, дай мехкан ший халкъан мутIахьа хилара символ а йолаш, даим тха дегашка ларгья цIаккха лергйоаца къулбехьенвьетнамски турпала-патриота Нгуен Вань Чоя образ.

Ленински комсомола 23 миллион члена, берригача советски кагирхоша шоай сийлахьа интернациональни декхар лоархI Вьетнама турпала кагирхошцарен халкъацарен деналера барт-цхьоагIон гIулакхаш чIоагIделга а къонахчал долча вьетнамски патриоташта мамогга новкъостал делга а.

Оаха хьадех Вьетнама Демократически Республикана духьалара США агресси соцаелга, Къулбехьен Вьетнамера американски бIунаш сов чехка аралоахилга, ший кхел ше къоастае вьетнамски халкъа бокъо лулга. США правительства дIатIаэца деза Вьетнама Демократически Республика правительства йовзаш йолча 4 пункта тIа а Къулбехьен Вьетнам мукъаяккхара Къаман фронта — къулбехьенвьетнамера халкъа бокъонца волча алхха ше цаI мара воацача викала 5 пункта тIа а дIаяздаь латта нийсхонца дIадехараш.

Комсомольцаша, берригача советски кагирхоша чIоагIа къоабалъеш тIаийцар, Вьетнама Советски Союзеи кхыча социалистически мехкийи оагIонгахьара тIа-тIа доккхагIа новкъостал хург хилар вьетнамски халкъа духьаларча ахьерча тIема «эскалаци» чакхйоахаш болча агрессорашта цIаькха а дIахойташ йола «Вьетнамерча США агрессех лаьца Советски Союза Коммунистически парте XXIII-ча съездо яь Заявлени».

Тахан, американски империалисташа планета тIарча паргIато езаши машар безаши долча низашта кхерам тIатувсача хана, дунен тIа мел болча прогрессивни кагирхой юкъара гIулакх а сийлахьа интернациональни декхар а хинна дIаотташ ба агрессорашца лоаттабу къовсам.

Ленински комсомолеи советски кагирхойи цIерах тхо, ВЛКСМ XV-ча съезда делегаташ, кхайк шуга, дерригача мехкий кагийча нахаги мехкарашкеи, тхо кхайк ерригача прогрессивни кагирхой организацешка бартаеи цхьоагIонцеи чакхдоаха гIулакхаш чIоагIдара, вьетнамски халкъо лоаттабу нийсхон къовсам цхьоагIача фронтаца хьаллацара, прогрессивни мел долча адамашца цхьана агрессораш юхакъовлара, Вьетнамера уж дIагIоргбола гIулакх дара тIахьехам а беш.

Тхо кхайк дог-уйла цIена йолаш мел болча къонача американцашка из къовсам хьаллацара, шоай духьален оаз сомъяра уж тIа а хьехаш.

Оаха тIахьех вьетнамски халкъа духьала бIеха тIом лоаттабеча США империалисташца барта йола правительстваш йолаш долча капиталистически мехкий кагирхой организацеш агресси хьалда юхатохара, Къулбехьен Вьетнаме бIунаш ухийтараштa духьале яра, Вьетнаме латтача тIема лаьрхIача хIамаех кемаш дотта ца тигара, Пентагоно цIий мехкадеш деча зуламашта цунна эша «топага доттийта» дулх а хинна дIа ца оттара.

Дерригача мехкий кагий нахи мехкарийи! Вай деналах, вай кхоталаларахи хьинарахи тийша дукха хIама да. Агресси шеръяра, бомбаш дукхагIа чуеттара, американски империалистий тIема низ совбахара духьал даккха деза вай вьетнамски халкъа деш дола доккха новкъостал. Шерлуйла Вьетнамацарча барт-цхьоагIон кампани!

Даькъала хийла Вьетнама кагирхой турпалерча къовсамцара дунен прогрессивни кагирхой цхьоагIон дунен халкъашта юкъера барт-цхьоагIон гIулакхаши!

Кулгаш дIадаха Вьетнама тIера!

Вьетнамски халкъ котдаргда!

Тхо шуца да, вьетнамски патриоташ!

Кареле къахьегамхошта деза совгIаташ далар

ПЕТРОЗАВОДСК, 21 май. (ТАСС спец. корр.). Селхан КПСС Карельски обкома заседанеш хулча зале гулбелар промышленностеи халкъа боахамеи хьалхалаттараш, партийни советски болхлой, предприятей кулгалхой, лораши хьехархойи. КПСС ЦК Политбюро члена, РСФСР Министрий Совета Председателa Г. И. Воронова СССР Лакхехьарча Совета Президиумо тIадилларах совгIаташ дIаделар царна Карельски АССР халкъа боахам дегIабоалабеча толамаш дахарах.

Ленина ордени «Серп и молот» яха дошо медали ийцар Социалистически Къахьегама Турпалаша «Ведозерский» совхоза доярка А. П. Засековас, Олонецки хьунпромхоза комплексни бригада бригадира Ф. Ф. Бошкина, Онежски тракторни заводa фрезеровщика П. М. Чехонина, Зайцева цIерахча совхоза директора И. Ф. Задесенеца.

СовгIаташ деннарий йоккхача группана елар Ленина орден, Къахьегама Щеча Байракха, «Знак почета» яха орденаш, «За трудовую доблесть», «За трудовое отличие» яха медалаш.

СовгIаташ деннарашта баркал аьлар доккхий совгIаташ шоашта даларах. СовгIаташ деннараш чIоагIа даькъала бийцар Г. И. Воронова. Даьхен ираза духьа къахьегаме керда, доккхий толамаш дахар ловш ловца баьккхар царна.

Цу дийнахьа республика Министрий Совета заседанеш хулча зале Кареле халкъа боахам дегIабоалабеча толамаш дахарах совгIаташ деннарий группана орденаши медалаши дIаелар республика Лакхехьарча Совета Президиума председателa П. С. Проконена.

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

1966 шера 30 апрелерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указаца коартолаш, баьцадаараш, сом лелабар дегIадоаладечи баьцадаараш, коартолаш, сом кхебечеи кийчбечеи доккхий толамаш дахарах юртбоахама, заготовительни, партийни, советски, профсоюзни, комсомольски болхлой, Iилмахой, юртбоахама специалистий, совхозий болхлой, колхозхой йоккхача группана СССР орденаши медалаши еннай. Цу даькъе Нохч - ГIалгIай АССР-е гIолла:

ЛЕНИНА ОРДЕН

Банченко Сергей Яковлевича — Сунженски района «Победа» яхача колхоза тракториста.

Билалов Билала Баудина — Наурски района Ленина цIерахча совхоза тракториста.

Зелимханов Йокъапа Вахийна — Урус-Мартана района «Красноармейский» яхача совхоза бригадира.

Коваленко Яков Романовича — Наурски района Калинина цIерахча совхоза тракториста.

Сигута Лидия Васильевнайна — Грозненски района 1 Мая цIерахча колхоза бригадира.

Сорокина Лидия Андреевнайна — Грозненски района № 3 йолча сомий-баьцадаарий совхоза бригадира.

«КЪАХЬЕГАМА ЩЕЧА БАЙРАКХА» ОРДЕН

Алленова Раиса Ивановнайна — Наурски района Калинина цIерахча совхоза бригадира.

Асеева Дарья Сергеевнайна — Шелковской района «Красный пахарь» яхача колхоза бригадира.

Беднорук Евстафи Адамовича — «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене № 2 йолча гIишлой-монтажни управлене начальника.

Бубликова Екатерина Дмитриевнайна — Сунженски района «Победа» яхача колхоза бригадира.

Казиев Казрата Мамеда — Наурски района «Советская Россия» яхача совхоза бригадира.

Лазарев Василий Ефимовича — Наурски района Ленина цIерахча колхоза баьцадаараш кхеdечоа.

Макеева Майя Алексеевнайна — Наурски района Ленина цIерахча совхоза бригадира.

Молодченко Мария Мефольевнайна — Шелковской района «Червленский» яхача колхоза бригадира.

Поделякин Василий Дмитриевича — Сунженски района «Победа» яхача колхоза бригадира.

Пономарева Анна Георгиевнайна — Шелковской района «Червленский» яхача колхоза бригадира.

Солнышкин Степан Григорьевича — Наурски района Ленина цIерахча колхоза комсаш кхеечоа.

Тамбулатова Мария Емельяновнайна — Грозненски района № 3 йолча сомий-баьцадаарий совхоза отделене управляющена.

Тимощенко Алексей Васильевича — Сунженски района «Победа» яхача колхоза воккхагIа волча агронома.

Тимощенко Василия Алексеевича — Сунженски района XX партсъезда цIерахча колхоза бригадира.

Тужиков Анатолий Васильевича — «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене № 3 йолча гIишлой-монтажни управлене начальника.

Хорошилова Анна Степановнайна — Грозненски района № 3 йолча сомий-баьцадаарий совхоза звеньевайна.

Цугаев Мухдана Зайндена — Ачхой - Мартана района «Новосельский» яхача совхоза тракториста.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Аверина Анна Федоровнайна — Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза бригадира.

Алтабаев Георгий Ивановича — Грозненски района «Аргунский» сомий-баьцадаарий совхоза болхлочоа-садовода.

Артеменко Михаил Романовича — Наурски района Ленина цIерахча совхоза отделене управляющена.

Бардин Иван Алексеевича — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза звеньевойна.

Бобровский Михаил Тимофеевича — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза бригадира.

Бондаренко Евдокия Захаровнайна — Гудермесски района «Джалка» яхача совхоза болхлочоа.

Гихаева Чобуна — Ачхой-Мартана района «Лермонтовский» яхача совхоза звеньевайна.

Городнско Ольга Спиридоновнайна — Сунженски района «Ассиновский» яхача совхоза звеньевайна.

Гридина Анна Григорьевнайна — Наурски района Ленина цIерахча совхоза болхлочоа.

Гусев Степан Ивановича — Сунженски баьцадаарий госсортоиспытательни участка заведующена.

Дадаев Билала — Ведана района Орджоникидзе цIерахча колхоза бригадира.

Дегтярев Александр Дмитриевича — Наурски района «Наурский» яхача совхоза газоэлектросварщика.

Древецкий Василий Сергеевича — Урус-Мартана района Мичурина цIерахча совхоза директора.

Закутняя Любовь Степановнайна — Наурски района «Наурский» яхача совхоза директора.

Збудчак Анна Поликарповнайна — Сунженски района «Ассинский» яхача совхоза бригадира.

Иванченко Александр Петровича — Наурски района «Наурский» яхача совхоза болхлочоа.

Идаева Заргана — Урус-Мартана района «Красноармейский» яхача совхоза звеньевайна.

Изварина Евдокия Акимовнайна — Грозненски районни производственни юртбоахама управлене керттерча агронома.

Казачкова Надежда Ивановнайна — Грозненски района № 2 йолча шурий-баьцадаарий совхоза звеньевайна.

Казаченко Михаил Давыдовича — «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене № 4 йолча гIишлой-монтажни управлене машиниста-скрепериста.

Карагичева Анастасия Михайловнайна — КПСС-а Наурски райкома секретара.

Кучугуру Владимир Павловича — Наурски района «Победа» яхача совхоза директора.

Литвинов Петр Никитовича — Наурски оросительни системай управлене тракториста - скрепериста.

Любова Матрена Семеновнайна — Шелковской района «Коминтерн» яхача колхоза бригадира.

Маликова Мазлак Маликовнайна — Шаьла района «Джалка» яхача совхоза звеньевайна.

Мангот Юрий Эдуардовича — Наурски района «Советская Россия» яхача колхоза отделене управляющена.

Мацуленко Дементий Трофимовича — «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене № 3 йолча гIишлой-монтажни управлене бригадира.

Михайлов Иван Трофимовича — Шелковской хин управлене воккхагIа волча инженера.

Музыкаева Заруна — Шаьла района «Южный» яхача совхоза звеньевайна.

Мосненко Варвара Михайловнайна — Сунженски района XX партсъезда цIерахча колхоза бригадира.

Никонова Елена Харлампьевнайна — Наурски района «Калиновский» яхача совхоза бригадира.

Оздоев Хьакима Хьамзата — Наьсарен района «Экажевский» яхача совхоза тракториста.

Панина Ксения Захаровнайна — Сунженски района XIX партсъезда цIерахча колхоза звеньевайна.

Пелих Евдокия Владимировнайна — Грозненски района 1 Мая цIерахча колхоза агронома-плодоовощевода.

Пинчук Петр Семеновича — Гудермесски оросительни системай управлене начальника.

Русалова Галина Ильиничнайна — Грозненски опытно-мелиоративни станце звеньевайна.

Саблин Петр Федоровича — Наурски района Калинина цIерахча совхоза директора.

Салгириев Махьмуда — Урус-Мартана района Мичурина цIерахча совхоза бригадира.

Табапкова Вера Георгиевнайна — Шелковской района «Коминтерн» яхача колхоза председателa.

Трепачко Иван Филипповича — Сунженски района XIX партсъезда цIерахча опорно-хьоккхама колхоза керттерча агронома.

Умаханова Хедийна — Грозненски района № 3 йолча сомий-баьцадаарий совхоза звеньевайна.

Хариков Тазу Абуязита — Ачхой-Мартана района «Новосельский» яхача совхоза директора.

Хатуев Межида Махьмада — Грозненски оросительни системай управлене участкови инженера.

Шевляков Павел Михайловича — Сунженски района XIX партсъезда цIерахча колхоза бригадира.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Акаева Айбанта — Шаьла района Ленина цIерахча колхоза колхозхочоа.

Алленова Надежда Михайловнайна — Наурски района Наурски сомий-питомнически совхоза звеньевайна.

Алимханов МутаIаьлий Баудина — «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене подсобни предприятей контора бетонщикий бригадира.

Алхастов Iисий Дауда — Урус-Мартана района «Новосельский» яхача совхоза бригадира.

Арутюнян Николай Айказовича — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза звеньевойна.

Байтиев Ахьмада — Наурски района «Комсомольский» яхача совхоза тракториста.

Бахаева Ахьмада Арубика — Сунженски опытно - мелиоративни пункта звеньевайна.

Бачманова Тамара Арсентьевнайна — Сунженски колхозашта юкъерча агрохимически лаборатоpe заведующена.

Булатова Евдокия Андреевнайна — Наурски района «Россия» яхача колхоза колхозхочоа.

Дениильханов ИбрахIима — Гудермесски района «Новогрозненский» яхача совхоза звеньевойна.

Дрозд Григорий Ивановича — Сунженски района «Ассинский» яхача совхоза керттерча агронома.

Дускаев Iаьлийна — «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене автотранспортни контора слесаря.

Журавлева Екатерина Михайловнайна — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза звеньевайна.

Занкин Георгий Ивановича — Наурски района Кирова цIерахча совхоза слесаря.

Заречный Николай Васильевича — Грозненски района 1 Мая цIерахча колхоза парткома секретара.

Калистова Валентина Петровнайна — Наурски района «Наурский» яхача совхоза бригадира.

Колпаков Василий Павловича — Грозненски района 1 Мая цIерахча колхоза бригадира.

Кубиева Майсархуна — Наурски района Калинина цIерахча совхоза болхлочоа.

Кузина Раиса Александровнайна — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза звеньевайна.

Кузьмина Матрена Дмитриевнайна — Грозненски района № 3 йолча сомий-баьцадаарий совхоза болхлочоа.

Кулинская Раиса Алексеевнайна — Грозненски района Аргунский сомий-баьцадаарий совхоза болхлочоа.

Кутько Афанасий Тимофеевича — Гудермесски оросительни системай управлене бульдозериста, тракториста.

Лисицын Иван Федоровича — производственни консервни объединене Грозненски сомий-баьцадаарий совхоза тракториста.

Лукьянова Вера Владимировнайна — Наурски района «Комсомольский» яхача совхоза бригадира-виноградара.

Магомадов ТIауса — Грозненски оросительни системай управлене воккхагIа волча техника.

Макеева Нина Степановнайна — Грозненски района «Новый быт» яхача колхоза звеньевайна.

Малинко Дмитрий Федосеевича — «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене № 4 йолча гIишлой-монтажни управлене машиниста-скрепериста.

Мартыненко Любовь Устиновнайна — Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза звеньевайна.

Масарова Мовсара Залимата — Ачхой-Мартана района «Новосельский» яхача совхоза звеньевайна.

(ДIахододар хургда).

ОДЕССА. Мохк агарах хатар хинна-ча Ташкентерча наха вежарашха новкъостал дара Украинерча къулбехьен областашкара йоккха гIишлошъерий отряд яхай — Одессера, Николаевскера, Херсонера, Крымскера. Царца цхьана дIаяхийтай гIишлой техникеи инструменташи ийца йоьда поезд.

Сурта тIа: Ташкенте дIабаха арабалалехьа хьалха.

А. Фатеева сурт.

ТАСС фотохроника.

ТУРКМЕНСКИ ССР. Копетдагски яхача лоамашта юхерча шаьрача аренашкара гурахьа дIабийна мукх эггара хьалха чуэца болабеннаб ахархой.

Сурта тIа: Ашхабадски района «Первое мая» яхача колхозера мукх хьокхаш ба.

К. Томашевске сурт.

ТАСС фотохроника.

КОМСОМОЛА — ДУКХАГIА ЙОАКХО

КЪАХЬЕГАМА вахте а этта дика толамаш доах Науроки района къахьегамхоша. Съезда решенеш — вахаре яхача дивизах болх беш ба уж, пачхьалкхенг а юртбоахама продукташ йоххара биъ бетта план тIехкхоачашъяьй. Дика чакхдаьхад района къахьегамхоша бIаьстан кхашкара балхаш.

Дог гIоздоаккхаш хIама да уж толамаш доахача хьинаре дакъа лоацаш союзе бола а боаца а кагирхой хилар. Боахама цхьаккха дакъа дац районе комсомольцаши кагирхойи боацаш. Района совхозашкеи колхозашкеи 810, хIаьта предприятешка 340 комсомолец ва къахьегаш. Духхьал комсаш кхееча къахьегаш ба 575 йоIи зIамига саги.

Шоаш сийленца дIабовзийтаб районе хьалха латтача комсаш лелаеча комсомольско - кагирхой бригада членаша. Цыглер Мина, Сорокина Зина керте латтача «Советская Россия» яхача чхьагIар доаккхача совхозерча хьалха латтача бригада члений цIераш совхозе яйза ца Iеш гаьнна арахьа а дIаяйзай. 1965-ча шера комсаш кхееча лакха хьокхамаш дахарах комсомола Центральни Комитето производства хьалха латтараш яха значокаш еннай царна.

Ленина цIерахча чхьагIар доаккхача совхоза комсаш лелаеча бригада бригадира Макеева Маяйна, «Красное знамя» яхача колхоза доярkана Тангаева Зинайна, хIаьта «Терский» совхоза хьалха латтача доярkана Таран Евдокийна комсомола Центральни Комитета Сийлен грамоташ еннай. Района совхозашка, колхозашка къахьегаш дукхха ба болх дика барах совгIаташ тийнна нах.

Юкхьанцарча партийни организацеша бокъоца партийни кулгалду комсомола балха. Совхозийи колхозийи кулгалхойи юкхьанцарча партийни организацей секретараши комсомольски собранешка хул, комсомольцашта декхар тIадехк, уйла тIаяхийта ладувгI цар яхачунга, цар беча балха тIахьожам лоаттабу.

Цхьабакъда, лакхе бийцача тайпара болх бу ала йиш яц Кирова цIерахча совхозеи (партийни организаце секретарь нов. Шестак), «Россия» яхача колхозеи (партийни организаце секретарь нов. Дыбов) партийни организацеша. ВIалла а терко яц цар комсомольски организацей балха, практически новкъостал диц, комсомольски собранешка ахац. Цудухьа гуш да цох хулар Кирова цIерахча чхьагIар доаккхача совхоза отделене агроном Закутная Вера институт а яьккха балха еначул тIехьагIа комсомольски балха юстара а яьна цхьан шерей ах шерей комсомольски взносаш дIа а ца луш лийннай. Нийса бир ВЛКСМ райкомо цу деша соцам: Закутная комсомола членаллара дIаьккхар.

ХIаьта «Россия» яхача колхоза партбюро секретарь нов. Дыбов комсомольски организаце взносаш хьателара гIулакх мишта латт хьажа дага а вац. Цудухьа дукха ба цу комсомольски организацешка ханнахьа взносаш дIа ца телаш комсомольцаш.

Комсомола пхийтталагIча съезда соцамаш Iомадеш, хьинаре къахьегаш ба района кагирхойи бIаьш бола комсомольцаши.

Хьалхашка латтача декхараша дIадех вайгара — партийни болхлошкара комсомольцаштеи кагирхоштеи коммунистически кхетам балара болх тоабар, комсомола болх вай парте дIадеххача боараме ттабар. Из сийлен а бехктокхаме а декхар вай парте юкхьанцарча партийни организацешкара дIадехар а динза дергдоацар а да. Из да—кхувш йоагIа тIехье вай когаметта хьаотта йиш йолаш хьалкхее езалга.

Т. СЯБОР,
КПСС Науроки райкома орготдела заведующи.

АТЕИСТИЙ СЕМИНАР

Шин дийнахьа хилар Грознерча политически просвещене ЦIагIа республика атеистий семинар. Боккхача безамца ладийгIар гулбеннараша «Дынах юхедисараш дIададахара наьъкъех» аьнна исторически Iилмай доктора нов. М. А. Абдулаева (Дагестански АССР) йийшача лекцега.

«Нохч-ГIалгIайчене кераста ды баларах лаьца къамаьл дир доцента нов. Ф. С. Лизунова. Гулбеннарий теркам тIабодаш дар «Ислам хIанзарча хана керда дакка гIертар» аьнна исторически Iилмай кандидата нов. М. Абазатова даь къамаьл. Атеисташа дукха хаттараш дир нов. Х. Мамлева яьча «КъорIана Iилман критика яр» яхачеи лора М. Сулаева яьча «Медицинеи знахарствои» яхачеи докладех лаьца.

Семинара шоллагIча дийнахьа Сунжерча, Веданарча, Наьсарерча, Шаьларча атеисташа дийцар даьлах тешарашца шоаш Iилман - атеистически болх мишта бу. ХIаьта из болх ıьабара де дезачех дийцар Ленински, Урус-Мартана, МалгIабика, Науроки районашкара баьккача атеисташа.

Р. МУЦОЛЬГОВА.

Хьувкъама индустри — адамий иразага

ЮРТБОАХАМА МАШИНИИ ОБОРУДОВАНЕИ ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА ВЫСТАВКА МОСКВЕ ХЬАЕЛЛАР.

Лаьттан яхлагIа дола дакъа — 2,5 миллиард гектар дIалоац вай планета тIа дIаювча культурашен дIайоагIача гаьнашен. 10 миллион гаргга йолча тракторашеи чот-са маь варгвоацаш дукхкхача кхыча машинашеи новкъостал ду лаьттан тIарча паха хьувкъам кхебе. Тахан Москве дунен юртбоахама индустри хьагойт Европа, Азе, Америка 700 совгIа цIи хезача фирмашеи объединенешеи.

ВДНХ зиза техача Iажашта юкъе урагIьяха ягIа 20 паччахьалкхен — Австре, Вельге, Болгаре, Великобритане, Венгре, ГДР, Голланде, Дане, Израила, Итале, Польша, СССР, США, Финлянде, Франце, ФРГ, Чехословаке, Швейцаре, Швеце, Японе къамий байракхаш. ДIа мел хьежача сигал бесса-сийна кIай кIадаш да тIабоаллаш кIи каи шестерняи — дунен халкъашта юкъерча выставка эмблема а йолаш.

Кхашкарчеи фермашкарчеи техника из парад чIоагIа язъяь хьаеллаш яр 16 мае.

Выставка хьаеллача бар СССР Министрий Совета Председатела хьалкара заместитель К. Т. Мазуров, СССР Лакхехьарча Совета Президиума член К. Е. Ворошилов, СССР Министрий Совета Председатела заместителаш М. Т. Ефремов, В. А. Кириллин, Л. В. Смирнов, Н. А. Тихонов. «ХIанзара юртбоахама машинаши оборудовании» яхача дунен халкъашта юкъерча выставка оргкомитета председатель И. Ф. Синицын, кхыбола официальни нах.

Хьашашца — хьажара юкъе дакъа лоацача мехкий правительствай викалаш, кхыча мехкий дипломаташ, советскии доазол дехьареи журналисташ.

Ерригсоюзни торгови палата, советски арахьарча торговли боахамеи организацей цIерах «ХIанзара юртбоахама машинаши оборудовани» яхача дунен халкъашта юкъерча выставке дакъа лоацарашна моаршал хьттар Ерригсоюзни торгови палата президиума председатела М. В. Нестерова.

— Ер кхоалагIа дунен халкъашта юкъера специализированни выставка вIашагIтехай Советски Союзо укх тIеххьарча шерашка, — аьлар цо.

Выставке дакъа лоацарашта, аьттув балба шун аьнна ловца а баьккха, цо аьлар, вIаши юкъера бувзамаши аьттув бола торговли дIахо дегIакхувлара выставко новкъостал дергдолгах тешаш ва со.

Гулбеннарашка къамаьл дир СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела К. Т. Мазурова. Советски правительства цIерах цо моаршал хьттар техникага дунен халкъашта юкъерча доккхача хьажара юкъе дакъа лоацарашна, хIаьта иштта Болгаре Халкъа Республика, Германски Демократически Республика, Великобритане правительственни делегацеш а юкъе йолаш болча выставка хьашашка а.

ЛоархIамерa гIулакх да, аьлар К. Т. Мазурова, укх выставно шийна хьалхашка оттадаьр — Iилма - технически революцена карагIдаьннараш юрта боахама адамаша леладеча гIулакхий эггара шерагIа йолча сфераех цхьаннена юкъедахьаро мел торонаш хьаелл дIахьокхилга.

Ахархочун професси — вай планета тIа къаьнагIьяр. Юртбоахамерча атта боацача къахьегама магота механизаци яр, ший сом намаьршагIа лаьттанга хьабалийтар — сийлахьеи дикеи декхар. Интернациональни да из декхар, хIаьта хIара мехко, хIара халкъо из кхоачашдара юкъе ший опыт, Iилмахойи инженерийи талант а искусство а, болхлой говзали къахьегами кхухь.

Московски выставкага хьожаш дукхкхача мехкий викалаш хилар — юртбоахама машиностроене даьккъе къамашта карагIдаьннараш шерра дIа-юха эцилга юрта боахаме технически прогресс яра чIоагIгIа эшаш хилар хьахьокхаш дола къаьгга тешал.

ХIанз Советски Союзе арахеца ялат доаккхача, боамби, дуккха кхыйола культураш кхееча комплексни механизаци яра а, хIаьта иштта хьайбай боахамашка керттерча процессашта механизаци яра а мел эшараш хIана яц аьнна йола машинаш. Вай доккхал ду хIанзалца воашта карагIдаьннарех, цхьабакъда, вай воашта хьалхашка оттаду кхы а доккхагIеи чоалханегIеи дола декхараш.

Советски Союза Коммунистически парте XXIII съездо оттаьча халкъа боахам дегIакхувлара пхе шера программа тIа лаьрхIад юртбоахама продукташ дикка дукхагIа йоахилга. Из декхар кхоачашдарга бода керттера никъ гу вайна производства механизацеи, электрификацеи, химизацеи чIоагIача ларда тIа дIахо а юрта боахама леррагIа интенсификаци ярах.

Юрта боахама дIахо механизаци яра планаш кхоачашъеча хана вай ког гIортолга ергья воай. Дай-мехка Iилма-технически опытах а кхыча мехкий опытах а. Цудухьа вайна хьашт долаш гIулакх да выставке дакъа лоацача доазол дехьарча мехкашцара Iилма-технически коммерчески бувзамаш дIахо дегIакхувлар.

Дег тIара лов вайна укх выставко а дунен халкъашта юкъера барт-цхьоагIон гIулакхаш дIахо дегIакхувлара гIулакха юкъе ший дакъа лацар.

Маьршача къахьегама машинаш хьаеча карагIдаьннараш дIа-юха эцилга кхы цхьаькха а дика тешал хилда хIанзарча Iилмои техникои хьаеллаш йола торонаш адамий иразага яхийта йиш йолаш а яхийта езаш а хилара, цар хьал-торо лакхъеш бола хьасти социальни прогресса лоархIамера фактори хила йиш йолаш а хила езаш а хилара.

Советски правительства тIадиллара «ХIанзара юртбоахама машинаши оборудовани» яха дунен халкъашта юкъера выставка хьайиллай аьле дIакхайнаду К. Т. Мазурова. Советски Союза Паччахьалкхен гимн ек.

Лента хоададу К. Т. Мазурова. 200 эзар квадратни метр моттиг дIалаьца латтача экспозицешка хьажа болалу хьаьший. Павильонашка а гучахьарча майдаш тIа а дIаниисъяь латт пхи эзар гаргга масса тайпара экспонаташ.

ХIанзарча юртбоахама машиний дунен халкъашта юкъера выставка Москве хьайийла хургья 29-ча мае кхаччалца.

МОСКВА. ВДНХ-е хьайилла «ХIанзара юртбоахама машинаши оборудовани» яха дунен халкъашта юкъера выставка.

Сурта тIа: ГДР-а павильона тIе хкоале йоалача майдане юртбоахама оборудовани.

С. Преображенски, Б. Трепетовен сурт.

ТАСС фотохроника.

КПСС XXIII съезда решенеш — вахаре!

КЪАХЬЕГАМ ВIАШТIЕХЬБАККХА IИЛМАН ЛАРДА ТIА

Халкъа боахам дегIабоалабара пхе шера планах йолча КПСС XXIII-ча съезда Директиваша, КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеша министерствашта, промышленни предприятешта, Iилма-тохкама организацешта, конструкторскии проектнии организацешта хьалхашка оттадаьча декхарех керттердар да лакхача темпашца дегIа а йоалаеш промышленни производства эффективность лакхъяр, ца хаддаш къахьегама овсарле лакхъяр, йолаш йолча производственни фондех дикагIа пайда эцар. Уж декхараш толамца кхоачашдара производства юкъекхахьа дева Iилманна карагIдийннараш, кердагIа йола техника, Iилма ларда тIа вIаштIехьбаккха беза болх.

Производства резерваш гуча а йоахаш царех пайда эцара йола технически, организационни, экономически мероприятеш чуйоагIа Iилман ларда тIа къахьегам вIаштIехьбоаккхача (НОТ-па).

НОТ-а керттера декхар да цахаддаш къахьегама овсарле лакхъяр, арахецача продукцега дIабода мах лохбар, производства экономически эффективность лакхъяр.

Грозненски швейни объединене хьалха хиннача Къилбаседа-Кавказа экономически района совнархозо задани елар 1965-ча шера цхьан балха моттига лаьрхIа кийч а яь Iилман ларда тIа къахьегам вIаштIехьбаккхара планаш производствана юкъеяхьара. Из бар цу лоархIамерча гIулакха хьалхара гIа. Оаха къоастайир производствера кхоачамбоацараш дола моттигаш, уж яр зилеи даьреи берий кочамаш тега агрегат. Дукхкхача хана головной фабрика №№ 3, 4 йолча участкашка план кхоачашъяцар цар.

Творчески бригада болхлоша анализ йир цу участкай балха, балха ден хьисап дир, массех болхлой группай моттига а деш. Цу гIулакхо вIаштIехь далийтар дукхача операцешта юкъе ханна йола нормативни нормаш юкъеяхьа. Дукха фасонаш а хургйолаш хьайир несъемни процесс, коллективни алапи а хургдолаш.

Цу участкашка даьча балхий тIехьагIа итогаш йича гучадаьлар къахьегама овсарле 16 процент лакхъеннилга.

1966-ча шера управлене отта а даь задани еннай объединенена кийч а яь болхлой йиъ моттига Iилман ларда тIа къахьегам вIаштIехьбаккхара планаш юкъеяхьа.

Производствана централизаци концетрации яьчул тIехьагIа объединене кхоачамбоацараш долаш яр кийчон, барзкъаш доаха, экспериментальни цехаш. Цига болх беш 150 саг вар, цига кулгаца бу болх 70—80 процент бар.

Iилман ларда тIа болх вIаштIехьбаккхара планаш кхоачашъяьчул тIехьагIа лаьрхIар кийчон цехе шин метр хула промерочни истолашта метта механически счетчикаш а йолаш кхо метр хула истолаш оттаде. Массехк секцена кIадай тупаш лархIара кийчъе лаьрхIад цаI мара йоаца расчетни таблица. Цу цехе укх шера дIаоттаергья ЭМРТ-2 яха кIадаш лархIара йола электронно-вычислительни машина.

Барзкъаш доахача цехе иттанех пхе настилочни истола тIа НОТ-ах лерхI механизированни линейкаш оттае, кIадаш тедача хана промышленни дом хьалувцаргбола отсосаш кийчъергья ленточни машинашта, настильщикай болх мишта вIаштIехьбаьккхаб а хьежа царна ца боагIача балхах уж мукъабаха лерхI, кийчъергья цаIаш мара йоаца ханна йола нормани маркировкаш кепаеттара йола расценкаши.

Хьалхарча квартале кийчон цеха балха юкъе кхоъ комплексни промерочни станокаш йихьачул тIехьагIа къахьегама овсарле лакхъелар 20 процент. Уж хьайир механически цеха коллективо. Уж балха юкъеяхьалехьа сменах юстар 2500 метр яр, хIаьта уж балха юкъейихьачул тIехьагIа сменах юстар 3000 метр я. Кхо станок болха юкъейихьачул тIехьагIа кхыча балха ваха йиш йолаш кхо саг мукъаваьннав, цо баь пайда 2300 сом да.

Настильщицай болх байза а байза анализ яьчул тIехьагIа дикагIа вIаштIехьбаьккхар къахьегам, балха денах пайда биззагIа эц. Из бахьан долаш кхычахьа балха яха йиш йолаш мукъаьялар йиъ настильщица, цо баь пайда 3408 сом да.

КIадай первичкашта метта каьхата яраш юкъеяхьарах торо хилар первичкашта кепаеттаргйола кассови аппарат балха юкъеяхьа, из операци кхоачашйича къахьегама овсарле 10-за лакхъелар, лоаца аьлча из операци еча дIайода ха 15 минутагара 1,5 минутага кхаччалца кIезиглу, цу гIулакхо кходу алапий 2922 сом да.

Барзкъаш доахача цехе кIадаш дIа-юха кхахьара балхаш аттача дахара, кулгаца ду балхаш кIезигдара цига балха юкъейихьай кIадаш дIа-юха кхухьаргдола ейга вордингаш. Цул совгIа,цу пехашка НОТ-а планах йIовхал дикагIа хургйола гIулакх даьд, дикагIа сердал хургйолаши фона кондинсаци еши гIулакх даьд. Йинаш паркетах техад.

Производственни эстетикан культураи даьке кийчон, барзкъаш доахача, экспериментальни цехашка доагIача хьисапе басараш хьокхаргда.

Оборудованешта сигала бесса басараш хьекхар. Тега хIамаш IотIаохкеи барзкъаш доахеи истолашта сийрда мора бос бола басараш хьокхаш да.

НОТ-а планах эстетически хьакъе дика кийчъяьй клуб. Цу чу латтача мебело, стендаша, хьекхача басараша дог гIоздоакх сага.

Ала доагIаш да Iилман ларда тIа къахьегам вIаштIехьбаккхара № 1 йолча хIамаш тегача филиало дукха балхаш даь хилар, цудухьа цига шин участке технически бокъонца йола нормаш 77,6 процентага кхачийта.

ХIаьта а ала дезаш да хIамаш тегача предприятешка боаггIача хьисапе Iилман ларда тIа болх вIаштIехьбаьккха ца хилар. НОТ производства юкъеяхьара цхьаккха планомерность яц, лостам бац, йоацаш я методически кийчъяь нийса система, дукхагIйолча хана къаьст-къаьстача болхлоша лелаю из. ХIамаш тегача цехийи филиалийи кулгалхоша йоаггIача хьисапе терко яц Iилман ларда тIа болх вIаштIехьбаккхара.

Iилман ларда тIа болх вIаштIехьбаккхарах объединене коллектива боккха пайда баьннаб. Биъ бетта план ханал ялх ди хьалха кхоачашъяьй. Производства юкъейоалаяьй бIаь керда модель. Укх шера хьалхарча квартале социалистически яхье яьнна даьхача толамий итогаш а яь шоллагIа моттиг а луш 10500 ахчан премий хьожаяьй объединене коллектива. Къахьегама вахте а этта хьинаре къахьегаш я коллектив СССР-а Лакхехьарча Совета хоржамий денна сийленца накъа яхара.

И. ЦЫГАНКОВ,
Грозненски хIамаш тегача объединене керттера экономист.

СЪЕЗДА МАТЕРИАЛАШ IОМАЮ

ХIара советски сага йоккха дегагIоз яхьаш ера укх шерара бIаьсти, парте XXIII-гIа исторически съезд хьаелларца. ХIанз боккхача безамца дерригача халкъо ювцаш а, Iомаеш а, кхоачашъеш а латт съезда решенеш. Боккха болх дIахьу цу хьакъе Наьсарен районе а.

Тха КПСС райкоми юкхьанцара партийни организацеши пайда эцаш я партийни балха тайп-тайпарча формаех, къахьегамхоштеи бахача нахаи юкъе идейно-кхетама болх лерттIа дIабахьара. Парте XXIII-гIа съезд хилалехьа доккхий кхоачамбоацараш дар цу балхаца. Массанахьа цхьан планах, цхьан бесса бора из болх, пропагандисташа, агитатораша, лектораша уйла яцар шоашка ладувгIарий дешара боарама, цар сакхетама, цар духовни хьашташка хьежжа лелабацар шоай болх. Цудухьа пропагандистийи агитаторийи теркам тIаберзабир КПСС райкомо шоай болх ладувгIарий культурни уровнега хьежжа бе безаш хилара а занятеш хьалхача гIулакхашца ювзаш дешар дIакхахьа дезаш хилара а. ДIахайтар дешара юкъара положенеш коллектива вахарца, цун члений къахьегама толамашца а кхоачамбоацарашца а ювза а ювзаш производстве хьалхалаттарашкара хьоккам эцаргболаш наха хьеха дезалга.

Белггала тоабаьб ший болх КПСС райкома лекторски группо, алхха съезд чакхъяьнначул тIехьагIа, цун материалаш ювцаш 300 совгIа лекций йийшай, доклад лый лекторски группо района предприятешкеи учрежденешкеи, кхайтIарча станашка, шурий-товарни фермашка, кхыча моттигашка.

Лекцеши докладаши ешара план дикка тIеххоачашъяьй «Знание» яхача общества «Книжкаца, журналаца, газетаца болх дикагIа мишта бергба» яхача темах методически конференци йир агитаторащцеи пропагандистащцеи. Района дикагIча агитаторашеи пропагандисташеи шоай балха опытах лаьца дийцар укхаза.

Партийни, политически дешара тайп-тайпарча формаех бизза пайда а ацаш, дика кхетаергйолаш, ладувгIарий теркам тIаозаш хул «Электроинструмент» яхача заводе В. Вастютина еш йола занятеш. ХIара занятe Iомаю тема дика яшха а йоашхаш цунах лаьца хаттараш а деш Iомаю материалаш ювцаш къамаьлаш дайт пропагандиста ладувгIарашка. Белгалдаккха деза цар тела жопаш дукхагIча даькъе нийса хилар, хIаьта цар даьнна гIалат агитатора лерттIа нийсду. Цу тайпарча занятеша дика лакхбу ладувгIарий кхетам, уйла е а Iомаеш йола материалаш йовза а уж еза а Iомабу уж.

Дика дакъа лоац парте XXIII-ча съезда решенешта пропаганда яра даькъе района культпросветучреждешенаша. Цу балха юкъеэзай ерригa клубаши библиотекаши. Укхаза массанахьа дикагIа гургдолча хьалтеха да укх шерен кердача пятилеткахи кхоачашдара коллективаша тIаийца социалистически декхараш, кийчдаьд съезда материалех дола стендаш, иштта производства хьалха латтаращца вIашагIкхетараш, доттагIлен сайренаш хул клубашкеи библиотекашкеи, лекцеш еш, докладаши беседаши ю.

Къаьстта дика дIайовзийт съезда решенеш Чалиева Лида заведующи йолча Экажкъонгий-Юртарча библиотеко. Юкъара болх дика барах «За трудовое отличие» яха медаль еннай Лидайна. Отделене ферме, кхай-станашка, кхыча моттигашка а вайнаьха кхалнаьхеи мехкарийи актив я цуэ библиотекера книжкаш, журналаш, газеташ дешаш. Из каст-каста хул уж болча, цо массаза а кхоачашду цар заказаш, керда литература кхухь царна. Цо хьинаре дакъа лоац отделене болх беча кхалнаха парте съезда решенеш дIайовзийтача, новкъостал ду царна уж Iомае.

Цул совгIа, дукха дезал болаш ше йоллаше, болх чакхбаьнначул тIехьагIа клубе лекци еша беседа е, къоашца вIашагIкхета, иштта пенсионерашта книжкаш дахьа кхоаю из.

Йиъ библиотечка-передвижка вIашагIъеллай Лидас Экажкъонгий-Юрта, литература кердазараш, искусствах, техниках а хьалха латтарий опыт ювцаш а дола брошюраши иштта кхыдола книжкаши кораде йиш я цу библиотечкашка.

...ДукхагIа хул совхоза болхлой къахьегаш болча кхашка районни культура ЦIен агитбригада. Укхаза парти XXIII-ча съезда материалаш ювцаш беседаш ю, лекцеш еш, кхыча коллективай опытах дувц, концерташ увттаду.

Дика кхоачашду ший декхараш ТIой-Юртарча культура ЦIен агитколлективо а. Каст-каста хул из «Октябра 40 шу» яхача совхоза кхашка, кхыча совхозашка а. Дика гIо ду агитколлективо съезда материалаш болхлошта дIайовзийтара. ХIаьта сакъердаме а хоза а хул цо увттадеча концертий номераш. Дукха ха йоаццаш хиннача районни художественни самодеятельностий хьажарга хьалхара моттиг яьккхар цу агитколлективо.

Коммунистически кхетам балара йолча керттерча рычагех цаI я — политически просвещене системера партийни дешар.

16 мае итогови занятеш хилар цу дешара ерригача кружокашка, хьа ца воагIаш цхьаккха а саг висанзар цу занятешка. Къаьстта дика а кIоарга а Iомаяьй ладувгIараша парте XXIII-гIча съезда материалаш.

Района агитаторашеи пропагандисташеи дIахо а тIагIертта къахьегаргда парте XXIII-гIча исторически съезда материалаш къахьегамхошта дIайовзийташ, уж Iомае а кхоачашъе а цоашкара доагIар а дергда цар.

А. ТУТАЕВ,
КПСС Наьсарен райкома секретарь.

ЭКОНОМИКА ЛАКХЪЯРА

Лаьттанцарча балхий культура тоаяра дукха болх бир тха совхозе дIададахача шера. Цунах беркат а даьлар. Масала планах 150 тонн яла езача 276 тонн комсаш, заданел совгIа 286 тонн ялат, цкъаи ахаззеи дукхагIа шекара свекла елар боахамо. Духхьал цхьан растениеводствах 55 эзар сом пайда хилар совхоза. Алапе фонд 40 эзар сом кходеш чакхдаькхар дIадаха шу.

Тханцига даим болх беш я экономически совещанеш, хIара бригада, звено, отделене хьда йолча планах бу болх, оттадаь технологически карташ да. Цу гIулакхо йиш хулийт бригадира де деза балхаш нийса вIаштIехьдаха.

ХIара дика инициатива хьаллоац тха коллективо, рационализаторски къахьег.

Иштта, масала комсаш хьаеллача пайда ийцар тоадаь ергадаьнкхача ШРВН-2,5 яхача нохарах. Цу гIулакхо хала балхаш 2—2,5-за кIезигдир.

Удобренеи мах дика бовз хIанз совхозе. Цудухьа гурахьа дIайийнача культурашта хIанзле шозза подкормка яьй — хIара гектара шиъ центнер суперфосфат кхоачийташ гурахьеи, цаI ах центнер аммиачни селитра тосаш бIаьстийи.

Комсий бешамашта а яьй подкормка.

Лоацача ханеи агротехнически лакхарча боарамеи къахьегаш ба совхоза механизатораши кхаш лелaдераши. Юртбоахама культурай лакха хьувкъам кхебара лоархIамерa хьал да из.

ХIара гектара хьувкъам лакхбарaи, хIаьта цунца цхьана боахама экономически хьокхамаш лакхдараи боккхача лоархIаме да хий дехкача лаьттаех кхетамца пайда эцар.

Цудухьа ялаташ дIа мел дийнача лаьтташта тIоадал чуйолийташ хий диллад оаха.

Къахьегама овсарле лакхъяра йолаш йолча ерригача резерваех бизза пайда эца лерхI боахаме.

Укх шера лозоукладчикаца механизированни укладка ергья оаха. МугIарашта юкъерен гувнашта юкъерен обработка а механизированни хургья. Цу гIулакхо средстваштеи низаштеи дукха экономи ергья.

Гидрометбюро служба дукхкхача шерашкарча даннеша хьагойт, Гудермесски района 18 градусал совгIа наггахь мара шелал ца хилари из дукха па латтари. Цудухьа лаьттах ца ехка комсаш кхее еза укхаза. Дукхкхача иследователий даннеша хьахьокх из. Лаьттах ца ехка комсаш кхееча хана продукцега дIабода мах 30 процент лохлургба, хIаьта хьувкъам 20—30 процент лакхлургба.

Шелалах гаьнаш йохьаяь моттиг нийслой юкъера дIахоадае мегаргья, цхьабакъда, шоллагIча шера мара хьувкъам лургбац.

Дагалоаттаде деза, йоаггIаш йола сорташ нийса хьахержа езилга. ДIае мегаргья ах лаьттах ехка «рислинг» «ркацители» яхача сортах йола культураш, шелалах ца кхера керда сорташ—«фиолетовый ранний», «фестивальный», «северный», кхыяраш.

Нагахьа санна 1964 шера 286 гектар хиннаяле, укх шера 702 гектар я, 1968 шера 1000—1100 гектар хургья тха совхоза комсаш.

Укх шера хьалйолаергья хургйолча винзавода гIишлош.

Дукха наькъаш, наха чуIе цIенош, производственни объекташ хьалъеш латт тха совхозе.

Агротехнически лакхарча боараме чакхдаьхад совхозе комсаш хьайоасташ, йоIаш, хьалъехкаш даь балхаш.

Пятилетка хьалхарча шера паччахьалкхенна дукхагIа юртбоахама культураш йоххара дерригa низаш тIадерзадаь къахьег хIанз тха совхоза комсаш кхеераша.

А. ЕРМОЛАЕВ,
Гудермесски района «Новогрозненский» яхача винсовхоза директор.

ДОШ КХОАЧАШДЕРГДА

Дика къахьегаш хьайоагIа пятилетка хьалхарча шера Гудермесски локомотивни депо коллектив. Цхьа бутт дIабахабац цар шоай производственни план тIеххоачаш ца еш.

Мухь дIа-юха кхахьара биъ бетта план 101,3 процент кхоачашъяьй. ХIаьта мухь дIа-юха кхьахьарга дIабода мах лохбарахи къахьегама овсарле лакхъярахи паччахьалкхенна кходаь ахча 126691 сом да. Духхьала биъ бетта тепловоза машиниссташа 654,5 тонн дизельни доагор кходаьд.

Шоай темпаш кхы лох ца йолийташ къахьегаш я из барттайна коллектив укх бетта а. Май бетта хьалхарча декада план а тIеххоачашъяьй депо коллективо.

Уж къахьегама толамаш доахача лоархIаме дакъа лаьцад машиниссташа. Депо дикагIболча, беза мухь дIа-юха кхухьача машиниссташа духхьал биъ бетта 2964 тонн беза мухь тIабола поезд дIайигай 992745 тонн халкъа боахама эша мухь тIа а болаш. Из хул заданех юкъера дозал долча поездал 61 тонн дукхагIа.

Производственни план кхоачашъярал совгIа чIоагIа теркам тIабохийт машиниссташа дизельни доагор кходара. ХIара цеха, колонна хIара машиниста юкъе шерра социалистически яхь йоаржаьй доагор кходаран тIаийца социалистически декхараш кхоачашдаран. Баьча балха хIара бетта итогаш ю. Хьалхара моттиг яьккхачун сурт депо Сийлен доска тIа хьалтох. Иштта апрель бетта балха итогаш йича хьалхара моттиг яьккхар машиниста А. Федотова. Духхьал цхьан бетта 4762 килограмм дизельни доагор кходаьд цо. ХIаьта планал совгIа 5 беза мухь тIабода поезд дIайигай. Из хул планал совгIа 1600 тонн. Цул дукха тIехьа ца вусаш болх беш ва машинист И. Шурупов. Планал совгIа 5 беза мухь тIабола поезд дIа а юглаш, 3444 килограмм дизельни доагор кходаьд.

Шоай декхараш дика кхоачаш а деш хьинаре къахьегаш ба машиниссттий гIончаш Дмитриенко Юрий Викторовичи Безрукавный Николай Ивановичи, слесараш С. Арешкин, А. Куриниой, дукхха кхыбараш.

СССР-а Лакхехьарча Совета хоржамий денна сийленца накъа бахара къахьегама вахте а этта болх беча депо коллективо лерхI укх бетта план ханал хьалха кхоачаш а яь эзараш тоннаш дизельни доагор кходе.

Шеко яц тепловозникаша уж декхараш кхоачашдергхиларах.

М. СОЛСБИНОВ.

ХАЛКЪА КАНДИДАТ

ІИЛМАХОЧУН ХЬИНАР

ИШТТА ДУВЦ цох цун коллегаша Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен педагогически института хьехархоша.

Физико-математически факультета декан И. Д. Пиунов:

— Ибрагимов Хьамзат хьинар долаш, ший гІулакх дукха дезаш, Іилман а педагогически а болх бе могаргдолаш саг ва.

Физика кафедра заведующи Ф. Т. Петраш:

— Къахьегам дукха безаш а, къахьега ховш а саг ва Ибрагимов Хьамзат. Цо къаьгта хьахьекхад дагалаьца хІама кхоачашде карагІдоалаш ше волга.

Заочни отделене проректор, физик С. Гайсултанов:

— Физике Іилман болх бе безам бола саг хьинар долаши дог-цІенеи хила веза. Ибрагимов Хьамзат иштта ва аьнна хийцца ала йиш я.

Ибрагимов Хьамзата оамалех эггара хьалха массане а хьоадер хьинар да. Хьинаро кхоачашдаьд цо лерхІараш, хьинаро вІаштІехьдалийтад Іилма къайленаш караерзае, хьинаро ка йоалийт наха пайданегІа хургволчча бесса ваха. Из бахьан долаш пединститута хьехархошеи студенташеи СССР Лакхехьарча Совета депутата кандидаталла оттаваьв из.

Ибрагимов Хьамзат духхьашха вайзачоа эггара хьалха холу дегІа из лакха хилари оамалах сабаре хилари. ХІаьта кІезиг-дукха цунца къамаьл дича гучадоал, ший болх, ший гІулакх лерттІа леладеш, моллагІа ше оала дош лаьрххІа оалаш из волга. Ткъаь шийтта шу мара даланза вІамига саг воллашехьа а дика ка яьнай цун вахара чухь ший моттиг хьалаца: физико-математически Іилмай кандидат Ибрагимов Хьамзат педагогически института воккхагІа волa хьехархо ва. Массанена дукха везаш, массане лоархІаш, сийдеш ва къона Іилмахо.

ХЬАМЗАТ ХЬАЛКХИЙНАВ хьаьнала къахьегача боккхача дезала юкъе. Цун да ИсмаІал вар эггара маьхера оамал — къахьегам безаш хилар — цох дІаеллар. «Къахьега ловш, къахьегамах ца удаш вола саг во хила йиш яц», — оалар цо. ИсмаІал ше а хиннав иштта. Цудухьа къовзткъа шерал тІехваьнна воккха саг хІана а ва къахьегаш, могаш тІаьхьа. Гаьнарча Казахстанерча Чимкенте уж бахача хана 10—12 шу мара даланза кІаьнк ше воллашехьа а аьхки школера цІахийцача цІагІа тІо дора Хьамзата. ХІаьта дешар-м цо массаза а дика леладаьд. Отличник хиларал совгІа 8—9 классаш цхьан шера яьккхар Хьамзата, хІаьта 10 класс тІехдика дийша, медаль а йоаккхаш, яьккхар.

— Школе сона эггара дукхагІа дезаш хинна предметаш физика, хими, математика, астрономи яр, — йоах Ибрагимов Хьамзата. ЧІ о а г г І а лоархІаме да уж дешаш хІанз физико-математически Іилмай кандидата оалаш хозаш.

Школах тарра институт а йистеяьккхар Хьамзата тІехдика дешаш. 1957 шера вай республика юхаметтаоттайича ший Дай-мехка цІавоагІаш физико-математически факультета кхо курс яьккха вар из. 1958 шера, вай аьнача бесса, тІехдика дешаш йистейоаккх цо Нохч-ГІалгІай пединститута физико - математически факультет. Институте деша вагІача хана а белгалваьннавар Ибрагимов Хьамзат дешара, къахьегара тІера хиларца, хІама ха ловш хиларца. Цудухьа дешара программа дІадехачул д у к к х а-дукхагІа Іомаде карагІдоал цунна. Студент воллашехьа а тайп-тайпара дешара кружокаш практически занятеш лелае тІадулл цунна института кулгалхоша.

ВАЙ РЕСПУБЛИКА юхаметтаоттаьлча хьалхарча шерашка дийша нах а политически болх хов нах а кІезига хиларах Ибрагимов Хьамзат институт яьккха ваьлча партийни балха хьожаву. Иштта шин шера КПСС Нохч-ГІалгІай обкома лектор волаш болх бу цо, Іилман-атеистически лекцеш ешаш. Физика, хими, астрономи дика ховши Іалам хьахилара а, из латтара а, из хувцадалара а законаш довзаши волча вІамигача саго нах чІоагІа тешабеш еш ший лекцеш.

Шин шера юрташка дІа-юха водаш наха юкъе боккхача маьхера бола общественни Іилман-популярни болх а баь, пединституте педагогически балха юхавоагІа Ибрагимов. Алхха студенташта хьийха ца Іеш, ший Іилма физика — кІоаргагІа Іомадар духьа Іалаьмате дукха лабораторни опыташ, тайп-тайпара Іилман эксперименташ уттаю Хьамзата. Цу балха тІехь дикка ка йоале а, къонача тохкамхочоа гучадоал, теоретически даькъе шийна ховр тоъам болаш доацилга. Іилман болх бе лар-м пайдана дац теоретически чІоагІа ца хилча. Цудухьа сонам бу цо дІахо аспирантуре деша. Ший уйла Хьамзата дІагучаьккхача, из геттара чІоагІа могаду физикаша-хьехархоша И. Д. Пиуновеи С. Гайсултановеи.

Иштта кхоач Ибрагимов Хьамзат М. В. Ломоносова цІерахча Московски пачхьалкхен университета физически факультетерча аспирантуре. ДІаболабелар Іалаьмате чоалхане а низкъала а бола экспериментально-тохкама болх. Мехка гІорбаьннача Іилмахой хьехамца беш бола Іилматохкама болх Хьамзата геттара безаме бу. Укхаза накъадоал цун хьинар, моллагІа де лерхІар кхоачашде низ тийнна, дукхачарна довзаш дола къонача Іилмахочун Ибрагимов Хьамзата хьинар. Диссертаци язъяра физика чухь кІезига Іомаяь тема лоац Хьамзата. Вай мехка а доазол дехьа а Іилмахоша теркалъеш а кІезиг-дукха тохкаш а хиннай коача металлически системаш. Цхьабакъда, Іомаданза а тахханза а дукха дешаш дар цу Іилман даькъе. Из тема Іомаеш диъ шера 100 совгІа сплав техкар цо, 6000 гаргга опыт а еш.

Юххера из лоархІамера Іилман болх язбаь Ибрагимов ваьлча вай мехка цІихезача физикаша профессора В. К. Семенченкоси доцента Н. Л. Покровскеи чІоагІа могабир из. «Гуш да, — яздора цар, — диссертанта балха юкъе селла дукха экспериментальни даннеш хилар дуккха лоархІаме дола методически , дешаш къоастаде карагІдалар да. Х. И. Ибрагимова ший тохкамий ларда тІа шин оригинальни прибора конструкци хьакхеллай... Царех цхьаннех Пачхьалкхен комитета авторски свидетельство еннай Ибрагимовна». Хоахета аьнна дац уж дешаш къонача Іилмахочох. Массане а белгалъеш йола Ибрагимов Хьамзата оамал — хьинар бахьан долаш аьннад уж дешаш.

Башир ЧАХКИ.

ФУТБОЛ

«СПАРТАК» НАЛЬЧИК — «ТЕРЕК» ГРОЗНЫЙ

Цхьа бутт гаргга ха я (27 апреле денз) вай футбольни команда ший подгруппа чуйоагІача командашца дІаяха ловза. Футбол езарашта ховш долчча бесса, эсала йоацаш лайзар «Терек» цу хана. Диазза лайзача бархІ очкох пхи очко яьккхар вай командо.

Ерригаш а, укх шерара сезон дІайолаелча денз, итт очко а йолаш, турнирни таблице йиълагІча моттиге яр «Терек» селхан, 23 мае, Грознерча Орджоникидзе цІерахча стадионе ший аргІанара матч Нальчикерча «Спартакаца» дІахьош.

Ловзар юххьанца денз коача дІадоладелар. Хьаьший а фусамдай а, ши-ший аьттув баларга хьежжа, вІаший тІагІорт. БархІлагІча минуте счет хьаел вай футболистаца. Гаьннара шийгахьа хьатеха айенна йоагІа бургац, кертаца нийсъеш, дІа хьалха а теха, сиха дІахьад «Терека» нападающи Э. Цинцадзе. «Спартака» вратарь А. Алдышеви Э. Цинцадзеи шоайла вІашдухьалнийслу. Вратарах бургац кІезиг-дукха хьула а я. «Спартака» футболисташ шийна духьалбовла кхелехьа дІачутох цо хьалхара бургац. Счет 1:0 хул.

Цул тІехьагІа хьалхара тайм йистеяллалца цхьанна а команда вІаштІехьдалац из счет хувца. Вай футболистий кхозза-диазза «Спартака» вороташка бургац дІачутоха йиш йолаш моттигаш нийслу, бакъда, лерхІар кхоачашхилац. Къаьстта аьттув болаш нийслу хьаьший вороташта юхе В. Косов, алхха цхьа вратарь мара дукьала саг а воацаш. Цкъа гаьннара шийга хьатеха бургац вороташка дІаниисъе маганзар цунна. хІаьта шозлагІа Н. Чупахина. хьаьший защитникех шиннех-кхаьннех хьула а я. эшшача бесса кога тІа кхоачаш хьатеха бургац дІачутоха а вІаштІехьдаланзар цун.

Цхьабакъда, массехказза фусамдай вороташта хьалхашка а отт кхераме хьал. хІаьта цкъа «Терека» вратарь В. Козлов бургац хьалаца дагахьа хьаараваьннача хана дІачутох бургац, защитника Ю. Шкодняс, корта а теха, юхайойт.

ШоллагІча тайме, шоай хурдаь ловзар сихдаь а, эргадаьккха а, хьаьший шоай нийсхал яккха беннабар, бакъда аьттув баланзар. Аьттув баьлар цІаькха а вай футболистий. 53-ча минуте Э. Цинцадзе аьрдехьара «Спартака» вороташта хьалхашка гІолла стадиона пюралла хьайойт пас. цигтача тІанийсвеннача В. Косова дІачутох шоллагІа бургац а.

Иштта, счет 2:0 йолаш, котъяьлар Грознера «Терек».

Шин аргІанарча матчах 29 мае Волгограде дІа а яха. «Тракторца» ловзаргьа «Терек».

А. НАДЖИЕВ.

СУДА ЗАЛА ЧУРА

БЕКХАМ

Афанасий Серебряков, Геннадий Шкодня, Павел Колпаков бакъахьара, дика нах лоархІаш бар «Старогрознефта» мехкдаьтта промысла управлене транспортни конторе. Уж хьокхаме къахьегаш а хьинаре общественни вахара юкъе дакъа лувцаш а бар.

Къавеннавацар царех цхьаккхе а. Низах бизза къонахий бар. Даьхенна, советски халкъа, кхы а дукха пайда бе йиш йолаш бар уж. Цхьабакъда, уж дІабаьлар. Уж боабир. Кхоккхе а цхьан сарахьа. МалагІа дорха, къиза низ хиннабола цар наькъа духьал нийсбеннар?

...Из хилар кІирандийнахьа, итталагІча апреле. Афанасий Серебрякови, Геннадий Шкодняи Первомайски станицера шоай хьаша волча хьоашалгІа баха хиннаб. Сайрийна бархІ сахьат хургдолча хана цигара цІабаха , арабаьннаб уж. Юртал ара а баьнна, асфальтови наькъилга тІа гІолла Къаьнача промыслай ткъаь кхойттлагІча участкагахьа болабеннаб уж. ЦхьоалагІча Мая цІерахча колхоза газ дІа-са ухийтача будкагара гаьна боацчаш царех кхийтав цхьа вовзаш воаца саг. Ца ховш наькъа тІа вІашдухьалнийсвеннача цу кхаь сага юкъе хиннар фуд ха хІанз хала да: царех шиъ хІанз дунен тІа воацаш ва. Дийна висар цаІ — нах боабаьр мара вац. Хиннар, бакъдар къайладахьа гІертаргвола саг ва из. Цо яха а йоах цар «витанзар» ше. ХІаьта а, ше следстве лоткъам беча хана, цо мукІарал ду кхыметтел из иштта дале а урсага кховданза, маьрша нах боабанза варгвоацаш хинна ца хилара.

Цхьабакъда, уж боабаьб. Эггара къизагІча, эггара бІехагІча тайпара: цо боабаьрех цхьанне дегІа тІа кораьй ткъаь вурийтта урса чов, вокхан дегІа тІа — кІеззига чухнахьа. Боабаьраш лата тІагІерташ хиларах хиннаяц уж, лорабала гІертарах хиннай.

Из бІеха гІулакх а даь, даьккха бе доаллаш урс а долаш, юрта юкъе чуволавеннав зуламхо. Кирова цІерахчен Октябрьски улиций саьнгта КолпаковгІар дезалах кхийттав из. Павел а цу дийнахьа ший да волча хьоашалгІа а хинна. цІаводаш хиннав, шийца ший сесаг а нийс шу даьнна йиІиг а йолаш. Ше царна тІанийсвелча, даь бахьан а доацаш, духхьала хулиганало хьоаваьча Магомадова наькха тІа урс техад Колпаковна, тІаккха юха а станица юкъе чуволавеннав. Колпаков Іовежав. Сесаг оарц даха йолаеннӑй. Цига тІакхаьчача наха «скори помощага» телефон техай. Цхьабакъда, Павел кІалхарвоаккхавеннавац. Из цигга веннав.

ХІаьта нах боабаьр цу хана а станице гІолла хьувзаш хиннав. Цкъа колхоза правлени йолча кхаьчав, цул тІехьагІа клуба юхе хиннав. Из вовза а вайза, лаца тІехьабаьннаб. ТІаккха из чухьийддав Грозненски милице отдела участкови уполномоченни нов. Эскнев волча цІенгахьа. Цхьа ха яьннача гІолла, станице бахача наьха новкъосталца лаца а лаьца. цунгара герз хьаданкха вІаштІехьдаьннад Эскнева.

...Малав из, селла доккха. зулам даь из саг? Цун цІи Імран я. тайпан цІи — Магомадов. Из ваьхав Грозненски районерча Кен-Юрта. Геттара а къона ва: 23 шу да цун. УнахцІена. низ болаш ва. Балха тІа, оалаш махиллара, лоам хоарцабе а могаргдолаш вар. Цхьабакъда, хьаьнала къахьегилга цунна фуд ховш хиннадац. Паразит а волаш вахилга толашагІа лийрхІад Магомадова. Юххьанца наьна фоартан тІа ваьгІав. Цул тІехьагІа мела, лета а леташ аьрдагІлела ваьннав. Цкъа веха а волаш, юртарча медпункте чу а ийкха, хулиганалца цу чура хІамаш йохаяьй. Новкъостий судо суд яьй цунна. Цхьабакъда, цунах цхьанна а тайпара вывод яьяц цо. Мехка городашка гІолла го баха аравьяннав. Баку, Махачкале милице органаша лувцаш сецаваьв. Юххера а Гудермесе бархІ бетта лаьца валла суд яьй цунна, деш хІама а доацаш дІа-са ухаш леларах. Теха ха йизза яьккхай цо. Цхьабакъда, цунах а пайда хиннабац цунна. Лаьцачара цІавеча, обществана пайдана дола къахьега а ца волалуш, дІахо а хулиганал леладе, къаракъаш мела волавеннав. Цу гІулакха ахча ма эший. ТІаккха цкъа бийсанна шоай юрта вахача сага цІагІара дуккха ахча лочкъадаьд цо, из малараш мелаш кхоача а даьд.

...ХІанз суде барий гІанда тІа вагІа из. Кхаь дийнахьа йІаьхьелар «Красный молот» яхача завода культура ЦІагІа хинна судебни процесс. Зал нахах хьалйизза яр. Цига бар Грознерча а Грозненски района юрташкарча а къахьегамхой викалаш. Судахой стола тІа — Нохч - ГІалгІайчен Лакхехьарча суда уголовни дешашта йолча судебни коллеге выездной сесси. Цунна керте ва республика Лакхехьарча суда председатель М. Кузнецов, халкъа заседателаш ба Грозни станце кондукторски резерва керттера кондуктор А. Шамсадови «Грознефтегеофизика» треста болхло А. Белозерови. Суда секретарь — С. Мурзаханова.

Зуламхочунга харцдулац шийна духьалъоттадаь бехкаш. Цхьабакъда, ший бехк кІаьдбе, шийна доагІача доккхача таІазарах кІалхарвала гІертачи цо веха вар ше, дукха хІама дагадагІац шийна ,яхаш, мерех лувш санна бордаш детт. ЦаІ вокханна тІехьа суда хьалхашка увтт тешаш. Лоткъамаш деча дІах - дІахо сийрдагІа хьахьалхашка увтт даьча зулама сурт, зуламхочун ший личность, дувцилга йоацаш бола цун бехк.

Белгалдаккха доагІа цу лоткъамех кхы цхьаькха хІама а хьагучадоалаш хилар. Зале хиннараштa хеталу суде барий гІанда тІа Магомадова уллув гуш воаца цхьаькха зуламхо — малараш мелар дагІаш хилар. Процессо цІаькха а бакъдаь дІахьекхар малараш меларо дика деш ца хилар, цунца цхьана зулам а долга. Магомадова даь дов а цунга кІезига дакъа кхоачаш хиннадац. Зулам деча дийнахьа Іуррехьа а мела волавеннав из. Юххьанца къаракъ меннад юртарча клубе. Цул тІехьагІа ший хьаьшаца Уматгиреевца цун йиший цІагІа цхьаца литр портвейн меннад. Цигара Первомайски станице бахаб. Укхаза Уматгиреева воша волча кхы а цхьаькха шуша чхьагІар меннад. ТІаккха чхьагІарга Иванова городоке бахаб. Юха а меннад Магомадова ЦхьоалагІча мая цІерахча колхоза газ дІа-са ухийтача будка чу ший хьаьшаца Богомольскеца. Из хиннад Серебряковахи Шкодняхи из кхеталехьа хьалхха.

Деша юкъе лаьца аргда вай: колхоза газа боахама диспетчер Богомольский, цо ше бакъдеш малараш, дружинник ва, саг къаьстта а фе хила везача балха тІа хиннав. Цунна гуш хиннад Магомадов ше волча воагІача хана менна волга. ХІаьта а, из дІахо ца молийташ соца ца варал совгІа, цунна малар мала пхьегІа а кхалла хІама а еннай цо, хІаьта ше а цунца мала а меннад. Уж нах а ба цу зулама моральни бехктокхаме.

Тешашкара лоткъамаш ийдаь даьннад, юххьанцарча следстве, суда - медицински экспертиза материалаш дІанхайкаяьй. Зулам даь хилар дизза бакъхилар дІахьекхад, зулам даьр малав хайнад, оагІоний пренеш йолалу.

Къамаьл де дош лу общественни обвинитела, «Старогрознефта» мехкдаьтта промыслай управлене транспортни контора слесара Н. Вахабовна. «Шоана шоашта хьалхашка бІаргагу, — йоах цо, — нахах дІахаьда, бІехала тайпара хІама, из саг ва ала хала да». Нов. Вахабова дагадохийт советски наха хулиганаштеи тунеядцаштеи къахетам хургбоаца тІом хьер. «Суде барий гІанда тІа вагІа, — йоах цо, — вай моастагІа, хІаьта цунна суд а моастагІчоа санна е еза вай!». Транспортни контора болхлой, «Старогрознефта» мехкдаьттахой цІерах цо йоах: «Лаьттан тІа моттиг яц нах боабаьчоа!».

Зуламхочунцарча эгІазлах, из гоама хиларах диза да вокх общественни обвинитела Грозненски районерча «Советская Россия» яхача колхоза председатела Ш. Абдусаламова ду къамаьл. Цо йоах вай обществе саг ше къахьегаш хиларга хьежжа лоархІаш ва. Суде волчун безам хиннабац тешаме къахьега. Из кертах ца доалийташ молаш хиннав, хІаьта цо унзара зулам а дайтад цунга. Бандито санна, кхаь советски сага са даькхад, чот-са яь варгвоаца гІайгІа кхоачаяьй цар дезалашка. Из теркал ца деш, цунна сагота доацаш Іе йиш йий? Нов. Абдусаламова судагара дех телха дІаваьннача наьх дІахаьдача сага цхьанна а тайпара къахетам ца бар.

Къамаьл де дош лу пачхьалкхен обвинитела республика прокурора К. Бурмистровна. Къоастамболлаш дош дашха а даьшха, цо белгалдоах бахьан доацаш, хулиганала уйланца а къаьстта къиза а нах боабаь хилар. Пронурора белгалдоаккх зуламхо социальнo кхераме волга, из кхетаве а тоаве а йиш йоацаш волга, хІаьта, общественни обвинителаша лерхІачох дІа а кхеташ, судагара дех суде волчо даь дерригa зуламаш бахьан долаш цунна лакхагІча боарамера таІазар — ве суд елга.

Защитника къамаьл даьчули бехкерчо юххера дош аьначули тІехьагІа суд кхетаче е йода.

Российски Советски Федеративни Социалистически Республика цІерах судо Магомадова лакхагІча боарамера таІазар — ве суд ю.

А. КАЗАКОВ.

(«Грозненский рабочий» 1966 ш. 21 май).

Доазол дехьара

ОКИНАВА ПОРТИЙ РЕЙДАШКА

ТОКИО, 21 май. (ТАСС). Окинава яхача японски гІайрен тІарча Наха яхача тІема портеи «Уайт бич» яхача американски базаи рейдаш тІанкІаьнна хьалйизай Къулбехьен Вьетнамерча американски бІунашта лаьрхІача герзахи тІема кхоачамахи етта йолча Іалаьмате йоккхийча американски тІема транспорташа.

Алхха Наха яхача цхьан парте тІема техникеи тІема материалаши тІайотташ эзар совгІа болхлой хул дийнахь а бус а, хоам бу «Окинава таймс» яхача газето. Соахка гурахьа денз 2—3-зза дукхагІа хиннад портера тІема мухьаш. ХІанз алхха Наха яхача тІема цхьан порте гІолла хІара бетта дІа-юха кхухь 280 эзар тоннага кхаччалца мухьаш. Порта территоре тІа Іоттае моттиг йисаяц доагор чудолча бешкашта, герз чудолча контейнерашта, танкашта, бронетранспортерашта, кхыча тІема техникана.

Окинава Тайжача океана йистаца, США форда гІишлой бІунаш латтача районе сихъаь хьалъеш латт 40—50 эзар тонн деза мухьаш кхухьаш йола транспорташ чуяхка йиш хургйола керда порт.

КІАЙЧА ЦІАГІА ХИННА СОВЕЩАНИ

ВАШИНГТОН, 21 май. (ТАСС). Селхан саррахьа КІайча цІагІа керда совещани хилар президента Джонсона пачхьалкхен секретараца Раскаца, оборона министраца Макнамараца.

Официальни викалаша баьча хоамах, совещане тема — «талхаш латта Вьетнамера гІулакхаши НАТО проблемаши».

СОВЕТСКИ СОЮЗ ХЬАЛХАЮВЛ

ВАШИНГТОН, 21 май. (ТАСС). Космически программай «цхьайола лоархІамера аспекташ» кхоачашъяра даькъе Советски Союзал шин шера тІехьайисай ВІашагІкхийтта Штаташ, аьлар, аэронавтикаи космически аре тахкараи йолча США Къаман управлене (НАСА) директора Джеймс Уэбба.

Космос караерзаяра даькъе «шу хьалхагІа сона хийттачул сихагІа болх эрсий», — белгалдаьккхар Уэбба, ассигнованешта йолча сенатени комисс заседане ше къамаьл деш. НАСА гІулакхашта США правительства хьежадеш дола ахча етта а даь хІанз йолаш йола космически программаш кхоачашъяра а тоъам болаш дац, йоахар дІахо Уэбба, хІаьта, «Аполлона» программа тІехьанхаре саг тІа а волаш 1969 шера США кема Бетта тІа дахийта лаьрхІа гІулакх юкъахдитар кхерам болаш да.

НАХ БОАБАРАХ БЕХКЕ ВАР ЛОДЖ ВА

НЬЮ-ЙОРК, 21 май. (ТАСС). Къулбехьен Вьетнамерча американски форда гІашлой бІуний командующега инарал - лейтенант Льюис Уолтага буддийски община лидераша дахьийтача письмо тІа йоах, укх тІеххьарча пхе дийнахьа эзар гаргга саг ва Дананге вийна а човнаш яь а.

Селхан Сайгона улицашка хиннача, марионеточни режима духьаларча дукхача наьха демонстраценa юкъе дакъа лоацаш хиннараша, уж нах боабарах бола беррига бехк, США-на дІатІабиллар. Цар цхьатарра кхайкадора: «Данангски агрессена бехке посол Лодж а ва, США правительство а я».

Из бехк иштта дІатІабулл цІихезача американски обозревателa Дрю Пирсона. «Лоджа Кина бенна хьехам» аьнна корта а болаш, «Нью-Йорк пост» яхача газета тІа кепатехача статья тІа Дрю Пирсона язду: «Премьера» Нгуен Ки ший бІунаш политически оппозици тоІаяра Дананге дахийтарах дола бакъдар сенах латт аьлча, из латт, США посола Генри Кэбот Лоджа цунна из иштта де аьнна хьехар даь хиларах». Пирсона «Джонсона правительстверча керттерча къотІаех цаІ» лоархІаш волча Лоджа из хьехар даьд хІанзачул бутт хьалхагІа. ТІаккха американски транспортни самолеташ тІа ховшадаь Дананге бІунаш дахийтад Ки, цхьабакъда, «гучох ший тІема совета чухьарча духьаленна» тІанийсвенна из дІахордар де лоархІа а ца веш, ше дахийтача бІунашка топаш теха аьнна приказ ца а луш Іийнав. «ДІадахача кІирах, посол США юхакхаьчачул тІехьагІа, цо даь хьехар дІанйцар Ки. Цо Данангерча къулбехьенвьетнамски гражданашта духьалдаьхар бІунаш.

65 шу даьнна художник Карл Фишер — Малхбузехьен Германе чІоагІа цІи хеза саг ва. Цо сурташ дехк... багенца.

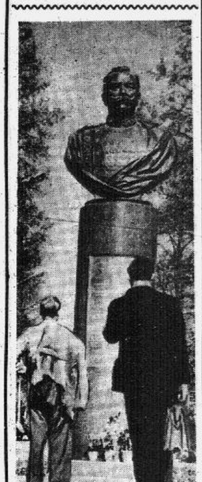
Дукха ха йоацаш Франкфурте - на - Майне йиллаяр шоай тайпара болча живописа, графика, скульптура 44 мастера произведеней выставка. Цар шоай балхаш хьаду багени кагийи новкъосталца. Цига даьккхар Фишера сурт а.

Нейстон—ТАСС сурт.

Буддисташта духьала етта газ

НЬЮ-ЙОРК, 21 май. (ТАСС). Дананге хІанз тІом латт правительственни бІунаштеи буддийски повстанцаштеи юкъе. АП агентства хоам бу, повстанцаш хьулабенна боахкача буддистий пагодашка чудаьннад форда гІашлой бІунаш, яхаш. Дов вІашкадеча хана США ВВС базана юхе хиннача 8 американски форда гІашлой салтечоа човнаш яьй.

Сайгоне а шитта цІаккха ца соцаш лира довнаш латт полиценеи примьер Ки отставке водилга дІадехаш болча демонстранташтеи юкъе. Пхи эзар саг юкъе а волаш вІашагІкхийтта буддисташ лелхабар духьа, бІаргех хий ухийташ йола гранаташ наха юккъе чукхувса йолаелар полици. Дукхача демонстранташа дІакхайкадаьд шоаш моцал лаьца хилар. Демонстрантех дІакхийттача цхьаболча студентий бе лозунгаш доаккхар тІагІолда даь, укх тайпара йоазув а долаш: «Вьетнаме оашош чуетта бомбаш деш дола дови сацийта, американцаш». Геттара чІоагІа кхохкаденна латт Сайгонера хьал. Группаш яь бекъа а бенна, дІахо а демонстрацеш еш ба буддисташ.

ГІорваьнна волча Советски Эскара полководца Советски Союза Маршала, шозза Советски Союза Турпал волча Семен Михайлович Буденне ер бюст оттаяьй Дона тІарча Ростове — Пушкински улицеи Буденновски проспектаи саьнгта. Из хьалъегІай 1963 шера 24 апрелерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указага хьежжа, СССР Герзашца кийчдаь Низаш вІашагІдохкара гІулакха юкъе С. М. Буденне гІорваьнна чІоагІа дакъа лацарахи из даьнна дийнахьа денз 80-гІа шу дизарца дувзаденнеи. Скульптурни портрета автораш — СССР халкъа художник скульптор Е. Вучетичи архитектор И. Ловейкои.

В. Турбина сурт.

ТАСС фотохроника.

ДИКА БОЛХЛО, МАЙРА ТІЕМАХО

Участка воккхагІа вола механик а волаш болх беш ва Карабулакски кІоарга буруш деттача контора производства ветеран Шамардин Василий. Дуккхаза белгалбаьккхаб цун дика болх контора кулгалхоша, дукха Іайнай цунга Сийлен грамоташ.

Іалаьмате дика вІаштІехьбаьккхаб Шамардина ше керте латтача групера болх. Нагахьа санна механикий новкъостал ийшача уж дІабаха кийча ца хилча чІоагІа тамаш ергъяр бурув-деттараша, хІана аьлча иззамо моттиг укхаза цІаккха а нийсъеннаяц. Цкъазза ах бийса яьлча гІетта аварн хиннача ше водаш дагайох механика тІема ха.

Цу хана, 1940-ча шера, колхозхо-тракторист вар Василий. Эскара вига цхьа шу доаллашехьа танка тІа ха вийзар къонача салтечун. ВІалла дийца варгвац бІаргадайнар, лайнар, дерригa дуне цецдоахаш хиннача советски бІухой майрал, денал. Майралца, деналца шийна тІехьа нах боахарех вар Шамардин а. Дукха дувца йиш я цун тІема хана массанахьа дІахезача майрача гІулакхех лаьца. Фронте арадийннача газеташа щий хана дийцар Шамардина танка экипажа яьча подвигах лаьца. Иштта майра латаш Берлине кхаьчар из. Цу хана цун наькха тІа къегаш яр Ленина орден, ЦІеча Байракха, Сийлахьбоккхача Дай-мехка тІема І-ча степена, ЦІеча Седкъа орденаш, дукха медалаш.

ЧІоагІа сатессадар тІемахочо машара къахьегамга. Карабулаке цІакхаьчачул тІехьагІа эггара халагІча участке ше балха вахийтар дийхар цо. Нефтеразведчикаш болча хьожавир из. Укхаза болх беш яр танкови двигателаш. Уж шийна дика йовзаш хиларах чІоагІа сакъердалуш а лакхача овсарлеца а къахьега вІаштІехьдоалар цун. Буровойшта слесараш эшаш моттиг нийсъенначул тІехьагІа дукха уйла ца еш из болх караберзабир нов. Шамардина.

ХІанз СССР-а Лакхехьарча Совете хоржамаш хулача денна сийленца накъабахара яхье яьннача коллективашта юкъе доахача толамашца белгалъяьннай нов. Шамардин керте латтача механикий группа коллектив. Массанена хьокхам луш къахьегаш ва цар кулгалхо а.

А. БАКАЛЮК.

КЪАХЬЕГАМА СОВГІАТ

Пятилетка хьалхарча шера даима графикал хьалха латташ хьайоагІа Грозненски слюдяной фабрика коллектив. СССР-а Лакхехьарча Совета хоржамий денна сийленца накъа яхара яьржача социалистически яхье дог гІоздоаха къахьегама толамаш даьхад фабрика коллективо. Валовни товарни продукци арахецара пхе бетта план 6-ча мая кхоачашъяьй цо.

ХІанзлехьа ах шера план кхоачашъяь дукха сменаши бригадаши я цига. Царна юкъе я Шулико Евгения, Прохудина Нина керте латта сменаши Рождественская Галинаси Андросова Евгенияси кулгалду бригадаши. Фабрика коллективо ах шера план ер бутт бовшшехьа кхоачашъе лерхІ.

Б. МАГОМЕДОВ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгІа, хьажа

24 май, 1966 шу

РАДИО: 8.25 — ГІизра балета тІара «ЦІе зезаг» яха дийш. 8.45 — «Къона тІехье» яха передача (гІалгІай меттала). 16.00 — Черсий-Балкхарой — композиторий ашараш. 16.30 — «Вай кандидат Тамара Муслиева» (нохчий меттала). 17.15 — «Индустриальни Нохч-ГІалгІайче».

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.25 — Телевизионни кердадараш (нохчий меттала). 18.40 — «Эрсий яздархой» яхача цикла тІара. Максим Горький. (нохчий меттала). 19.20 — Съезда соцамаш — вахаре кхоачашдергда вай. Киноочерк. 19.30 — Киножурнал. 19.40 — Іадика хийла шун, бераш!. 19.50 — Телевизионни кердадараш. 20.10 — «Вай долча хьоашалгІа баьхкаб Горький цІерахча театра Волгограда артисташ.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦІеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-30-91; бехктокхама секретаря — 2-45-48; партийни вахареи, промышленнии, юртбоахамеи, культураи, письмойн отделий — 2-25-72; корректорске 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-30-91; ответственного секретаря — 2-45-48; отдел партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05186. Заказ № 2578.